

CINKARNAR

Letnik: XLII, december 1997, številka 2

Celje - skladišče

D-Per
59/1997

5000016006,2

COBISS

OSREDNJA KNJ. CELJE

... da bi bilo leto 1998 še bolj uspešno!

Cinkarna ponoči/avtor Franci Horvat

V rokah držite drugo letošnjo številko Cinkarnarja, ker od lani izhajata dvakrat na leto. Prihodnje leto prav tako načrtujemo prvo številko v juniju, drugo pa v decembru.

V tej številki je srednjih osem strani kot priloga namenjenih informacijam s področja varstva okolja. Prilogo smo poslali tudi družinam, ki živijo v neposredni bližini naše tovarne.

**V letu 1998 vam želimo mnogo poguma,
dobre volje in podjetnosti!**

ZNANOST JE KOT LUČ

Dobitniki državne nagrade

Nagrado za izum in tehnološke dosežke v letu 1997 je prejela razvojna skupina iz Cinkarne.

Naše prednosti v gospodarskih povezavah v svetu so lahko le visoka kakovost dela in ustvarjanja, odličnost vsega, kar počnemo. Pogoji zato pa je znanje, njegova odprtost, njegovo vrednotenje in spoštovanje. (Milan Kučan)

Prvič v zadnjih dveh desetletjih se je zgodilo, da je tako priznanje prejela tako številčna skupina strokovnjakov (28), ki so skupno, timsko, opravili znanstveno-raziskovalno delo. Delali so ne le timsko v Cinkarni temveč zunaj nje, s skupino

VLADA REPUBLIKE SLOVENIJE

Komisija za nagrade in priznanja je sklenila, da prejmejo

v letu 1997

NAGRADO REPUBLIKE SLOVENIJE ZA ZNANSTVENO-RAZISKOVALNO DELO

MARKO TUKARIČ, dipl. inž. v imenu razvojne podskupine v Cinkarni Celje, v sestavi: Štefan Arnšek, Pavel Blagotinšek, Slavko Cankar, Jože Gajšek, Dejan Ketiš, Igor Kolenc, Dušan Mestinišek, Borut Pečar, Nikolaja Podgoršek-Selič, Vilibald Raznožnik, Ivan Ručigaj, Tatjana Rožman, Alojz Ulaga, Vladimir Vrečko in Evgen Zgoznik.

mag. MATJAŽ ŠUBELJ v imenu razvojne podskupine na Inštitutu „Jožef Stefan“, v sestavi: Giovanni Godena, Dani Juričič, Janko Petrovič, Stanko Strmčnik in Mina Žele

mag. DAVID ČUK v imenu razvojne podskupine v podjetju INEA, v sestavi: Uroš Aleksič, Andrej Čož, Peter Kosin, Boris Kramar in Darko Kunaver

za tehnološki dosežek računalniško podprtega vodenja končne predelave, posodobitev tehnologije in povečanje zmogljivosti površinske obdelave pri proizvodnji TiO₂ v Cinkarni Celje

Ljubljana, november 1997

dr. JANEZ DRNOVŠEK
predsednik Vlade

akademik prof. dr. JOŽE TRONTELJ
predsednik komisije

Po podelitvi je nagrajence sprejel tudi generalni direktor Marjan Prelec in jim izrekel čestitke.

strokovnjakov na Inštitutu „Jožef Stefan“ in skupino strokovnjakov v podjetju Inea. Prav to široko sodelovanje je razveselilo tudi državno komisijo, ki je predlagala kandidate za letošnje nagrade. Dodelitev takšne nagrade pomeni zato pravo prelomnico in vzpodbudo za skupinsko delo v prihodnje.

- Prelomnico pa pomeni tudi dosežek, ki ga je ta velika skupina opravila. Prvič gre za nagrado, ki je podeljena za aplikativno delo v proizvodnji (uporabo za določen primer). Pomembno je tudi, da je nagrada ponesla ime Cinkarne v pozitivnem pomenu (čeprav nam ga celjani priznavajo bolj s stisnjenimi zobmi) in je bila v slovenskem prostoru zelo odmevna, saj na naš naslov še vedno prihajajo čestitke. Nagrada utrjuje dobro ime podjetja in daje vzpodbudo za prihodnji razvoj podjetja. O tem so poročali vsi priznani mediji, tudi v tujini. Razveseljivo pa je, da o nagrajencih Republike Slovenije lahko berete tudi na Internetu (<http://www.mzt.si/mzt/bk97/011.html>).

Nagrajeno delo je ugleden prispevek v svetovno zakladnico znanja, pa tudi prispevek k duhovnemu bogastvu in uspešnosti naše države ter pomembna spodbuda naslednjim generacijam.

Čestitamo!

Na pragu leta 1998

Ob iztekajočem se letu 1997 ocenjujem, da se naše poslovanje iz meseca v mesec izboljšuje in z zadovoljstvom lahko napovem, da bomo tudi v letu 1998 poslovali uspešno, seveda z enakim prizadevanjem in trudom kot doslej.

V obdobju zadnjih dveh let smo skrbno varčevali, zato smo težave prebrodili brez večjih pretresov za celotni kolektiv. Zavedamo se namreč, da se padci in vzponi na tržišču titanovega dioksida ponavljajo v ciklusih in smo nanje že navajeni. Ob vsestranski štednji in zmanjšanju naložb smo zadržali likvidnost in izpolnjevali tekoče obveznosti.

Recesija v Evropi in ostalem svetu je v drugi polovici leta k sreči začela popuščati, za nas pa je to pomenilo, da se je začelo večje povpraševanje po našem najmasovnejšem proizvodu titanovem dioksidu. Zaloge le tega so se začele zelo hitro zmanjševati in cene iz meseca v mesec rahlo naraščati. Tudi ostali proizvodni programi so dosegali zadovoljive rezultate.

Že letos smo nameravali vso proizvodnjo iz starega dela preseliti na novo lokacijo, vendar bi bil to prevelik finančni zalogaj. Zagotovo pa bomo to uspeli v letu, ki je pred nami.

Prestavitev in modernizacija proizvodnje gradbenih mas in lepil že teče in bo končana do maja leta 1998, za prestavitev metalurškega dela pa je tudi že vse pripravljeno. Spomladi bomo namreč začeli graditi nov obrat. V ta namen smo že letos namenili prvi del naložbe.

V proizvodnji titanovega dioksida smo že začeli s pripravami za večje izboljšave, v Metalurgiji pa razmišljamo o naložbi v novo kvarto progno. Naložba bo sicer velika, investirati pa je potrebno tudi v druge nujne posodobitve.

Tudi na področju racionalizacije poslovanja je bilo precej narejenega - pri tem smo lahko vedno večji optimisti, saj se vsako leto bolj približujemo zaželenemu cilju - poslovati čim bolj uspešno s čim nižjimi stroški. Kot delničarji pa se moramo toliko bolj zavedati, da bo racionalnost na vsakem koraku pripomogla k boljšim rezultatom poslovanja.

Lastninsko preoblikovanje se bliža h koncu. Konec februarja bo Skupščina delničarjev, izvoljen bo Nadzorni svet in postavljeno novo vodstvo družbe. Ob vseh teh ciljih, ki jih bomo z vso odgovornostjo skušali uresničiti, bodo tudi naše delnice na trgu dobile vrednost, ki bo odgovarjala uspešnemu dejanskemu stanju.

Ugotavljamo tudi lahko, da smo že v preteklosti, v obdobju tranzicije, veliko naredili, da bi se obdržali in preživeli te težke čase, ki so prenekatera podjetja spravila v stečaj. Ne morem pa mimo ugotovitve, da nas ta draga država le preveč obremenjuje z raznimi dajatvami in nam kar naprej z nerealnim tečajem tolarja zmanjšuje konkurenčno sposobnost na zunanjih trgih. Vse naše besede ob tem naletijo vedno na gluha ušesa in nam ne ostane drugega, kot da s tem živimo in ukrepamo po naših najboljših sposobnostih - na srečo nam je to do zdaj uspevalo in upam, da bo tudi v prihodnje.

Ob tej priliki se zahvaljujem vsem zaposlenim za sodelovanje v letu 1997. Vam in vašim dragim pa želim veliko zdravja, sreče in osebnega zadovoljstva v letu 1998 z željo po čim bolj prijetnem praznovanju bližajočih se praznikov.

Generalni direktor
Marjan Prelec, dipl. ing.

ZNANOST JE KOT LUČ

Dobitniki državne nagrade

Nagrado za izum in tehnološke dosežke v letu 1997 je prejela razvojna skupina iz Cinkarne.

Poslovanje z delnicami Cinkarne in njihova vrednost

Ugodni trendi pogojev poslovanja v drugi polovici letošnjega leta in enaka pričakovanja za naslednje leto, so zagotovilo, da je kapital delničarjev naložen v dobro in dolgoročno stabilno podjetje.

Tega se zavedajo tisti, ki odkupujejo naše delnice, saj je znano, da je Cinkarna eno redkih slovenskih podjetij, ki je uspešno preživela razpad jugoslovanskega in vzhodno-evropskega trga. Uspešno pa kljubuje tudi recesiji na svetovnem trgu, ki se je pričela v drugi polovici leta 1995 in nadaljevala v letu 1996 ter prvi polovici tega leta.

Na žalost ugotavljamo, da borzno posredniške hiše, pa tudi razni preprodajalci pri nakupu delnic izkoriščajo trenutne razmere, ko delnice Cinkarne še ne kotirajo na organiziranem trgu, kakor tudi informacije o težkih pogojih poslovanja v preteklem in letošnjem letu ter ponujajo nizke odkupne cene.

Pri tem se seveda zavedajo svojih koristi, ki temeljijo na naslednjih podatkih:

- nominalna vrednost delnice Cinkarne znaša 6.000 tolarjev in se nanaša na vrednost osnovnega kapitala;
- prodajana vrednost delnice Cinkarne, po kateri smo zamenjevali certifikate, pa je bila višja od nominalne vrednosti, saj smo z njo, razen osnovnega kapitala, kupili tudi kapital, oblikovan v rezervah Cinkarne. Prodajne cene pri zamenjavi certifikatov notranjih delničarjev so bile zato naslednje:
- za delnice z oznako B (interna razdelitev):
7.966 tolarjev

VLADA REPUBLIKE SLOVENIJE

Komisija za nagrade in priznanja je sklenila da prejmejo

v letu 1997

NAGRADO

REPUBLICAN

ZNANOSTI

DELO

- za delnice z oznako D in C (notranji odkup, kjer je pripadal popust 50 % iz zakona o lastninjenju, kar pa ne pomeni, da so te delnice tudi manj vredne):
3.983 tolarjev
- za delnice z oznako G (javna prodaja, kjer se je vrednost povišala za 30 % zaradi prevelikega povpraševanja):
10.356 tolarjev
- prodajna vrednost delnice Cinkarne, ki jo notranji delničarji odkupujemo od Razvojne družbe (rezervirane delnice za notranji odkup na obroke) je v letošnjem letu, ob upoštevanem 50-odstotnega popusta znaša 7.313 tolarjev, saj zakonski predpisi zahtevajo, da se ohranja realna vrednost kapitala (delnice) z revalorizacijskim faktorjem rasti drobno prodajnih cen;
- knjigovodska vrednost delnice Cinkarne, ki je vodena v poslovnih knjigah, znaša 17.245 tolarjev. V tej vrednosti je upoštevana vrednost osnovnega kapitala, vrednost rezerv, nerazdeljenega dobička in pripadajoča vrednost revalorizacije kapitala.

Trgovanje na interni borzi

Na interni cinkarniški borzi (uradno ime je Borzno-posredniška hiša Moja delnica d.d. PPE Cinkarna d.d. Celje) poteka trgovanje večinoma z delnicami G (javna prodaja), manj pa z delni-

cam C (notranji odkup z gotovino). Za trgovanje z delnicami oznake C še ni zanimanja, zato s temi delnicami do danes še ni bilo sklenjenih poslov. Trenutno dosega delnica G med ponudbo in povpraševanjem ceno v višini 5.500 tolarjev, ta višina je namreč odraz trgovanja, ne pa rezultatov poslovanja podjetja.

Uradne ure so vsak delovni ponedeljek od 12. do 16. ure, informacije pa dobite tudi na interni telefonski številki Cinkarne 2126.

Priprava na prvo skupščino

Na seji začasnega nadzornega sveta je bil na predlog začasne uprave sprejet sklep, da se prva skupščina skliče v februarju prihodnjega leta.

Najpomembnejše teme za odločanje na skupščini se nanašajo na:

- odločanje o spremembi statuta Cinkarne, d.d.,
- obravnavo letnega poročila o poslovanju za leto 1996,
- odločanje o delitvi dobička iz leta 1994 in 1995,
- imenovanje članov nadzornega sveta.

USPEHI

Napredek v razvoju lepil in mas

Lidija Balek je dosegla vrsto uspehov v razvoju. To pa pomeni dobro osnovo za posodobljeno proizvodnjo v novem obratu, ki ga gradimo na skrajnem zahodnem delu Cinkarne.

V proizvodni enoti Kemija Celje so v zadnjih dveh letih razvili tri nove vrste specialnih lepil Nivedur H - hitrovezno cementno lepilo, Nivedur E za lepljenje težke stenske in talne keramike na problematične podlage, Nivedur G za talno lepljenje granitogreza, marmorja in talnih keramičnih ploščic manjšega in večjega formata, pripravljenih pa imajo še dve vrsti mineralnih dekorativnih ometov. Za ta razvoj je zlasti zasluzna Lidija Balek, kemijska inženirka, tehnologinja v Kemiji.

Konkurenca na trgu je vedno hujša, slovenski trg pa zelo majhen, uspemo lahko le z novimi kakovostnimi izdelki. Zato je prišel čas, ko je treba na razvoju veliko delati?

Dolgo časa sta bila dovolj le lepila Nivedur P in S za notranjo in zunanjo uporabo. Riziki pri polaganju pa so bili v večji meri odvisni od izvajalca. Vse večja konkurenca iz tujine nas je prisilila, da smo začeli tudi pri nas razvijati specialna lepila. Poleg tega so se na trgu pojavile tudi ploščice večje velikosti in granitne plošče, ki zahtevajo posebno vrsto lepil.

Razlog za razvoj je tudi prestavitev proizvodnega obrata iz starega dela Cinkarne in izgradnja nove tovarne gradbenih lepil in mas.

Zmogljivost novega obrata bo za polovico večja. Že v starem obratu vsako leto naredimo več. Večino, 90 odstotkov izdelkov prodamo v Sloveniji, ostalo pa izvozimo preko Kovinotehne v Rusijo, odpira pa se že tržišče v BiH.

Bili ste prvi v Sloveniji, ki ste od Zavoda za gradbeništvo prejeli Potrdilo o skladnosti. Kakovost je torej zagotovljena?

Kupci zahtevajo potrdila o kakovosti naših izdelkov, zaradi tega smo z Zavodom za gradbeništvo podpisali pogodbo o kontrolnem preizkušanju naših izdelkov, ki je osnova za izdajo potrdila o skladnosti.

Kakovost izdelka je odvisna zlasti od

Lidija BALEK

vrste surovin in dodatkov, zato smo se povezali z večjimi proizvajalci na tem področju, ki nam s pomočjo njihovih strokovnjakov pomagajo s teoretičnimi spoznanji in svetovnimi trendi. Ta pomoč nam koristi pri testiranju vzorcev, ki so vsklajeni z evropskimi standardi. Iskati je potrebno kombinacije med ponudbo surovin, da ustrezajo našim pričakovanjem.

Kako se kot kemik znajdete v gradbeni stroki?

Glede na čisto kemijo, kar sem delala pred tem, je tukaj daljše čakanje na rezultat preizkusov. Treba je biti potrpežljiv, kajti rezultat je viden šele po 28 dneh. Naredila sem že veliko vzorcev, te pa delam najraje sama, ker se moram zanesti na svoj občutek.

Zdaj že po otipu med prsti lahko ocenim kakovost lepila. Sicer pa se tega

ne naučiš v šoli. Veliko je treba spremljati literature, veliko pa so mi v pomoč inštituti iz te stroke doma in v tujini.

Poleg lepil preizkušate tudi omete in druge materiale?

V Kemiji smo razvili tudi dve vrsti strojnih ometov, mavčno-opreni strojni omet in cementno opreni strojni omet. Nekaj časa je bilo zatišje v prodaji, zdaj pa le-ta narašča. Delali smo tudi preizkuse z nanosom naših materialov na toplotne izolacijske sisteme, ki jih izdeluje Novolit.

Rezultate smo predstavili na sejmu v Gornji Radgoni. Trenutno pa sodelujemo s Termo Škofja Loka. Pripravljamo pa tudi barvno lestvico za fugirne mase.

Po dveh letih raziskovanja v gradbeništvu ste postali prava strokovnjakinja na tem področju, zato lahko tudi dajete nasvete?

V Kemiji sprejmemo dosti klicev, ko ljudje sprašujejo, kako z našimi materiali lahko rešijo kakšno težavo. Svetuješ lahko, če imaš izkušnje, te pa pridobiš z leti in to na terenu.

Najbolje pa je, če sam narediš preizkus, ker je potem lažje svetovati s prve roke.

Čeravno na prvi pogled izgleda precej enostavno, pa so vendarle velike razlike. Cement naprimer lahko veže za obdobje 20. let, v drugačni sestavi pa tudi preko 100 let.

Mira Gorenšek

Obrat v izgradnji

NOVOST V GRAFIKI

Uspešno izpeljan projekt

V PE Grafika, imajo nov računalniški sistem za vodenje procesa deionizacije vode

Hkrati z modernizacijo proizvodnje, nakupom in montažo zmogljivejših in tehnološko naprednejših linij za proizvodnjo ofset plošč, je PE Grafika zaradi povečanih potreb po deionizirani vodi v letu 1990 postavila tudi večjo avtomatsko linijo za predpripravo vode. Projekt računalniškega vodenja procesa je bil zaupan Gorenju, procesna oprema. Ker delovanje linije za površinsko obdelavo Al traku praktično ni mogoče brez delovanja deionizacijskih naprav, je sistem vzdrževanja nujno potreben element zagotavljanja redne proizvodnje. Že nekaj let pa je bilo prav to področje vprašljivo, saj Gorenje, procesna oprema ne deluje več. Zato smo se lani odločili, da obstoječo opremo zamenjamo s Siemens-ovo, za katero je vzdrževanje zagotovljeno znotraj Cinkarne.

Naloga nikakor ni bila lahka, saj smo se zavedali, da je takšen zahteven projekt mogoče izpeljati le z usklajenim delom tima strokovnjakov z različnih področij. Ocenili smo, da strokovno usposobljen kader v Cinkarni imamo, zato smo sestavili projektno skupino, katere koordinator je bil mag. Dejan Ketiš iz službe za razvoj, strokovnjak za računalniško programiranje. Za področje tehnologije je sodeloval Bojan Pevec iz PE Grafika, iz PE Vzdrževanje

pa Zgoznik, Mestnišek in Pečar. Skupina je glede na strokovno zahtevnost projekta v sorazmerno kratkem času opravila vse potrebne naloge, od izdelave funkcionalnih specifikacij, dokumentacije ožičenja MRI, izdelave aplikativnega programa na PLK S-115, pa do izdelave ožičenja in zamenjave obstoječega PLK. Testiranje je sicer odkrilo še nekaj pomanjkljivosti, ki pa so bile zanemarljive in zlahka obvladljive. Poskusno obratovanje je tako pokazalo, da je bila skupina s še drugimi sodelavci iz PE Vzdrževanje zastavljeni nalogi kos.

Tako smo brez kakšne posebne slovesnosti v juniju 1997 predali namenu novo opremo za vodenje procesa deionizacije. S tem pa nismo pridobili samo na večji zanesljivosti rednega vzdrževanja, pač pa smo pridobili tudi možnost tehnoloških posegov v proces, odpravili tehnološke pomanjkljivosti, ki so se pokazale pri prejšnji opremi, pridobili pa smo tudi perspektivno možnost povezave tega parcialnega sistema v večji, integralni računalniški sistem vodenja proizvodnje.

Zadovoljstvo ob dobro opravljenem delu tako ni majhno, ostane le še zahvala vsem, ki so kakorkoli pripomogli, da smo nalogo uspešno zaključili.

Bojan PEVEC

Pred poletjem je pričela obratovati naprava za polnjenje cistern s titanovim dioksidom. Postopek je dokaj enostaven, saj je potrebno vrečo pripeti na posebno kljuko, jo s pomočjo komandnega gumba dvigniti nad odprtino v cisterni ter vsebino sipati v cisterno. V cisterni polnimo običajno po 23 ton titanovega dioksida, to je 23 vreč po tono. Takih cistern mesečno napolnimo po dvajset. Ta vrsta polnjenja je v Sloveniji novost, zato se še vsi pri tem učimo. Ugotavljamo namreč, da smo s projektom začeli prej, predno je bilo storjeno vse, da bi bilo delovanje brezhibno. Namestiti bo potrebno še odpraševalno napravo in popraviti dotrajano streho v prostorih centralnega skladišča.

A. Dolenc

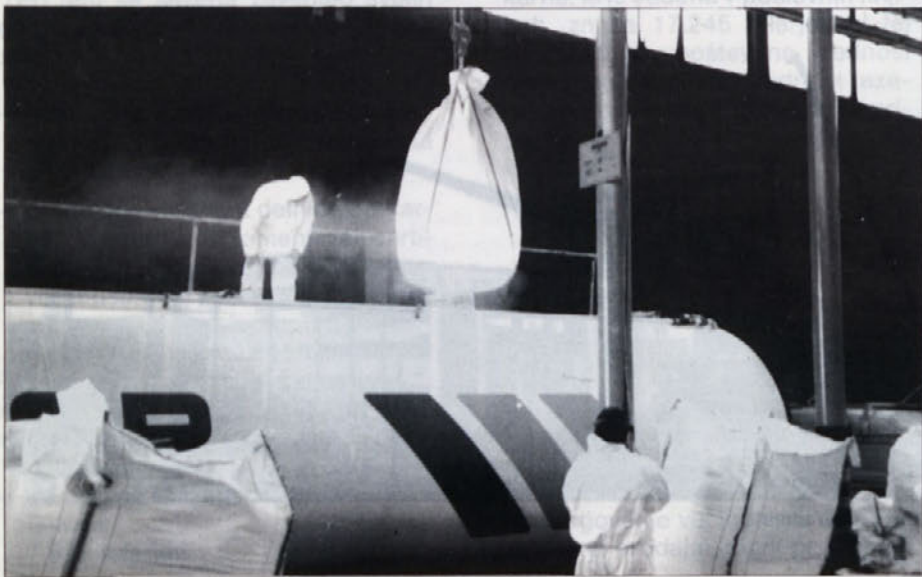
Sanacija dimnika

V septembru je 50 meterski dimnik pri kotlarni dobil gradbene odre. Začeli so obnavljati zunanji sloj, ker so bile že vidne hude razpoke. Dimnik, skozi katerega odvajamo dimne pline iz kotlovnice, je bil zgrajen leta 1971 in je bil do sledj saniran le v njegovem zgornjem notranjem delu. Izvajalec Vender iz Celja je pri sanaciji dimnika uporabil material iz cinkarniške proizvodnje, to je betonsanirje in gradbene mase Epoktit, Betonsanir, Silko, kar pomeni 40 odstotkov vrednosti naložbe. Celotna predračunska vrednost naložbe je namreč 8,6 milijonov tolarjev.

PRIDOBITEV

Naprava za polnjenje cistern

INTEREVROPA -
NAŠ POSLOVNI PARTNER

Ime Cinkarna so ponesli v Evropo

Z našim logotipom so opremili cerado transportnega vozila, ki prevažata titancinkovo pločevino iz Celja v Nemčijo.

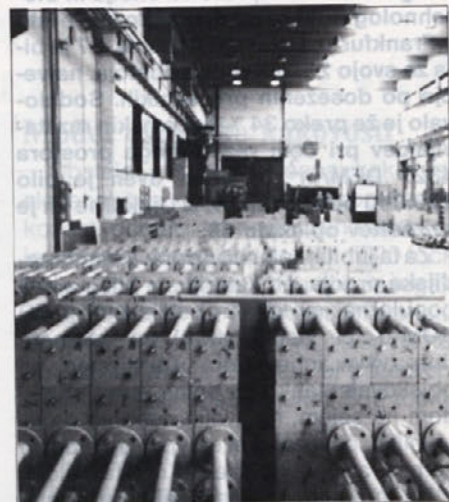
Podjetje Interevropa iz Kopra, ki ima svojo poslovalnico v Celju je naš ekskluzivni prevoznik titancinkove pločevine že tri desetletja. Mesečno prepelejo v Nemčijo preko 30 kamionov omenjene pločevine in še preko 15 kamionov titanovega dioksida. Letošnjo jesen so se odločili, da svoje največje in najbolj zveste poslovne partnerje še posebej nagradijo, tako da njihove blagovne znamke nalepijo na tovorna vozila, ki vozijo po evropskih cestah. S cinkarnino blagovno znamko so opremili njihov najnovejši kamion s prikolico, v prihodnje pa nameravajo opremiti še dva podobna najsodobnejša vozila.

kupec tudi cinkarniški poslovni partner - kupec titancinkove pločevine podjetje Otto Wolf v Nemčiji, in bodo v skladu s temi usmeritvami, opremili vozila tudi z njihovim logotipom. Pri tem je direktor Marketinga Zdravko Flis dejal, da smo v Cinkarni zadovoljni s kakovostjo storitev Interevrope, zato nameravamo ostati njihovi ekskluzivni naročniki.

Poudaril je, da pomeni njihovo poslovno dejanje namestitve logotipa na kamione dejanje zaupanja in da smo ga v Cinkarni zelo veseli.

Najvažnejše v partnerskih odnosih pa so ljudje, ki imajo v poslih nepo-

Velik posel za Veflon

Izdelki za Plivo

Farmaceutvska industrija Pliva iz Zagreba gradi novo postrojenje za proizvodnjo zdravil. Pri tej investiciji pa so sodelovali tudi naši sodelavci iz Veflona, ki so vse leto imeli delo in naredili posel v vrednosti preko 2 milijona mark.

Cinkarna pooblaščenca zastopnica

Na podlagi zakonodaje je Carinska uprava Slovenije 31. 7. 1997 Cinkarni izdala odločbo, po kateri je Cinkarna pooblaščenca izvoznica z vsemi prednostmi, kar pomeni, da lahko transportna vozila s cinkarniškim izvoznim izdelki gredo preko naše meje direktno, le na podlagi deklaracije, torej brez carinjenja in posredovanja špediterjev. To za Cinkarno pomeni tudi znižanje stroškov, saj odpade čakanje na carinjenje blaga. Naše podjetje je eno od 25 družb v državi, ki ima v roki omenjeno pooblastilo.

AGRO PROGRAM

Sodelovanje z institucijami

V decembru so nas obiskali strokovnjaki s področja kmetijskih institucij: Kmetijskega zavoda Maribor, Kmetijsko-veterinarskega zavoda Nova Gorica, Oddelka za varstvo rastlin IHP Žalec, Kmetijsko-veterinarskega zavoda Koper in Kmetijskega inštituta Slovenije. Z njimi so sodelavci PE Kemije navezali stike za opravljanje preizkusov izboljšane tehnologije pridobivanja Cuprablaui, ki ga izdelujejo v posodobljeni proizvodnji modrega bakra. Namen srečanja je bil predstaviti spoznanja, ki sta ga v razvoju te proizvodnje razvijala dr. Andrej Lubej in Vesna Gaberšek, zlasti v pogledu izboljšanja kakovosti in cenovne ter ekološke sprejemljivosti.

M.G.

Sodelavci Interevrope in Cinkarne ob vozilu s cinkarniškim napisom

Ko je v Cinkarno pripeljal prvi kamion z novim napisom, sta nas obiskala tudi dva predstavnika vodstva, pomočnik direktorja Bojan Novak, ki je izrazil upanje, da bo logotip Cinkarne na njihovih vozilih pomenil še nadaljnjo zvestobo v partnerskih vezeh, da pa pomeni tudi obvezo o kakovostnih transportnih uslugah. Hkrati je napovedal, da nameravajo v Interevropi še povečati marketinški pristop do partnerjev na vseh ravneh. V povezavi s Cinkarno je njihov največji

sredne stike. Z zaposlenimi v cinkarniški komercialni največ sodeluje Zvonka Frank, vodja transportne poslovalnice Interevrope v Celju, ki pravi, da so njihova transportna vozila najsodobnejša kot pogoj za kakovostno storitev in servis. Interevropa bo kmalu število vozil povečala na 190, vsa pa bodo opremljena z informacijskim sistemom ter mobilno telefonijo in vsemi varnostnimi dodatki, ki so neobhodni za varen prevoz po evropskih cestah.

Mira Gorenšek

Z OGLEDA ACHEME '97

Kam gre razvoj kemije

Achema je mednarodni sejem kemijskega inženirstva, varstva okolja in biotehnologije, ki se odvija vsako tretje leto v Frankfurtu. Letošnja Achema '97 je bila za svojo 25. obletnico obstoja, največja po doseženih presežnikih. Sodelovalo je že preko 34 % nenemških razstavljalcev pri ceni razstavnega prostora 432.- DEM/m². V prvih dveh je bilo 250.000 obiskovalcev, iz Cinkarne jih je prireditev obiskalo 48.

Za ta jubilej so prvič pripravili **multimedijska orodja**, od katerih sta bila najbolj popularna novi katalog na disketah in CD ROM-u ter lastne strani na Internetu (<http://www.achema.de>). Tako smo se obiskovalci lahko že doma, pred prihodom na sejem, na svojih osebni računalnikih, povezali s svetovnim spletom in se pripravili za obiske pri razstavljalcih.

Na Internetu so vsem zainteresiranim stalno dosegljive informacije večine proizvajalcev opreme kakor tudi proizvajalcev kemičnih proizvodov. Med drugim so dosegljivi tudi **varnostni listi proizvodov - kemikalij**, katere so do sedaj proizvajalci posredovali samo na posebno zahtevo in to le svojim kupcem. Varstvo okolja in biotehnologija, ki sta integrirani v kemijsko inženirstvo in tehnologijo sta v programu Acheme imeli največji poudarek. Zato vlade razvitih držav, pospešeno investirajo v razvojno intenzivno biotehnologijo.

Pogoji trženja pa bodo sami navajali proizvajalce na mednarodno zastavljene ekološke norme in usklajene tehnične predpise, ker se bodo sicer izločali iz konkurence. Zato je bilo na Achemi razvidno, da je vse več podjetij, ki pristočno opravljajo ekološko preverjanje svojega upravljanja in eko-presojajo svoja podjetja in tehnologije za področje varstva okolja, po EMAS regulativi EU ali po ISO standardih družine 14.000.

Vse večji razmak dosega tudi mednarodni Program odgovornega ravnanja. Izvaja ga Evropsko združenje kemične industrije CEFIC preko nacionalnih združenj. Pridružen član CEFIC-a je postalo tudi že naše Združenje kemijske in gumarske industrije Slovenije GZS junija 1996.

Program odgovornega ravnanja obve-

zuje pristopna podjetja, da sistematično in stalno izboljšujejo stanje varstva pri delu, zdravja ljudi in varstva okolja s tem, da si zastavljajo etapne cilje in nato preverjajo kako učinkovito so jih dosegli. Dodatno obravnava varnost naprav in preprečevaje nevarnosti, varnost v transportu, odgovornost za izdelke, posebej z vidika ravnanja z nevarnimi snovmi in dialog z okoljem.

Javnosti bo tako dosegljivo vedno več informacij o vplivih proizvodov in njihove proizvodnje na okolje in na zdravje ljudi. Tako bo tudi okoljska etika iz teorije vse bolj prehajala v vsakodnevno prakso proizvajalcev.

Obiskovalci Acheme '97 so imeli tudi možnost udeležiti se še cele vrste brezplačnih posvetovanj in prikazov v okviru simpozija **„Sustainable Development“** (Uravnotežena in znosna gospodarska rast ob upoštevanju okolja). Zagotavlja nje tako imenovanega trajnostnega razvoja pa je največji izziv, s katerim se je kdajkoli soočil poslovni svet.

Udeleženci letošnje Acheme iz Cinkarne

Zamisel trajnostnega razvoja ni samo stvar kemije, ampak je vzor vsem področjem gospodarstva: od proizvodnje do uslužnostnih dejavnosti, pri čemer pa zajema tudi vsakega posameznika osebno. Npr. varčna in racionalna raba energije pri ogrevanju stanovanj je samo en primer ukrepov, pri katerih lahko sodelujejo vsi.

Kemija pa lahko za trajnostni razvoj največ prispeva s snovnim kroženjem surovin in produktov. To je reciklažo predvsem preko novih alternativnih materialov in z večkratno uporabo namensko proizvedenih snovi in produktov, kar vse neposredno vpliva na varčevanje surovinskih resursov, na izboljšanje energetske bilance, na varčevanje vodnih rezerv in na kakovost tal. S tem pa vpliva na obstoj raznovrstnosti rastlin in živali ter se-

Pred pričetkom je prišla obiskovalci napravila za polnjenje baterij s litijem in niklom. Prireditev je bila zelo uspešna in je prinesla veliko koristno znanje za okolje in zdravje človeka. Zdravje pa je za kakovost življenja prva in s tem največja vrednota človeštva.

Uvedba ekoloških davkov npr. s ciljem zmanjšanja emisije ogljikovega dioksida, bo prispevala k zmanjšanju porabe goriv in s tem tudi k zmanjšanju klimatskih sprememb na planetu, kakor je davek na obremenjevanje voda, izboljšal kakovost potokov, rek, jezer in obalnega morja. Čeprav so ekološki davki sprva izgledali samo način za polnjenje državnih proračunov, vplivajo na obnašanje tako potrošnika kakor proizvajalca.

Državlani - občani - skratka potrošniki, se bodo odločali za najem energetske izoliranih stanovanj, za nakup okolju primernejših izdelkov npr. gospodinjskih aparatov, pri katerih je nakup mogoče upoštevati pri dohodnini, za nakup avtomobilov z manjšo porabo goriva itd. Prav tako bo avtomobilska industrija po letu 2000 ponujala samo avtomobile s porabo goriva med samo osmimi litri na prevoženih 100 km, oziroma bo industrija bele tehnike nudila samo energetske varčnejše in predvsem ekološko primernejše gospodinjske aparate.

Najbolj vroča tema Acheme **ravnanje z odpadki oziroma celovita dogovornost za izdelke**, pa je nakazala naslednji izhodišči: Demitozacija ravnanja z odpadki je mogoča le na izvoru: to je, da se že pri načrtovanju in pri proizvodnji vsakega izdelka vnaprej predvidi tudi njegovo okolju primerno odstranjevanje. Pri načrtovanju in

pri ravnanju z embalažo se dosledno predvidi uporaba snovi, ki se lahko ponovno uporabijo ali predelajo brez odpadka, seveda s tehnologijami, ki nimajo dodatnega negativnega vpliva na okolje. Lahko pa se jim tudi načrtno in vnaprej predvidi koristno porabo njihove kurilne vrednosti.

Ob zaostrovanju celostne odgovornosti za izdelke pa noben proizvajalec ne bo mogel ponuditi na tržišče novega proizvoda, če zanj ne bo predložil navodila za pravilno in varno uporabo, izjave o garancijskih pogojih z zagotavljanjem servisnih popravil in rezervnih delov, izjave o upoštevanju tehničnih predpisov in standardov ter izvršenih atestih, in če zanj ne bo predložil napotila in jamstva za okolju primerno odstranitev po preteku življenjske dobe trajnosti. Tudi tržno že vpeljani izdelki bodo morali zadostiti naštetim zahtevam.

Dani PODPEČAN

Sodelovanje Službe kakovosti v mednarodnih krožnih analizah

Deset let stari standardi serije ISO 9000 so vzpodbudili razmišljanja o sistemih kakovosti tudi v preizkusnih laboratorijih. Ti standardi nosijo oznako EN 45001 in neposredno zadevajo naš laboratorij. Ena od zahtev tega standarda je udeležba v interlaboratorijskih študijah.

Udeležba v takih krožnih analizah je za vsak laboratorij izziv. Organizator krožne analize poskrbi za homogenost vzorca (tudi preveri) in ga razdeli vsem udeležencem. V spremnem dopisu so navodila za način javljanja rezultatov (določeni so čas, oblika poročila, vrste podatkov), včasih pa tudi smernice za pristop k analizi.

Ko takšne vzorce sprejmemo, se skupaj odločamo, po katerih postopkih bomo vzorce analizirali. Če imamo dovolj opreme, skušamo izbrati vsaj dve različni metodi, da nam primerjave doma več povedo. Dobljene vrednosti primerjamo, če se le da, z uporabo primarnih referenčnih materialov (CRM). Včasih takih materialov na trgu ni. Vsako analizo moramo zaradi statistične obdelave delati v številnih paralelkah z različnimi izvajalci. Obseg dela za takšno analizo je velik, vendar takšne akcije vzpodbujajo k boljšemu delu in potrjujejo našo usposobljenost za opravljanje zahtevnih kemijskih meritev.

Iz omenjenih razlogov se naš laboratorij rad udeležuje izmenjalnih analiz. Smo pa pogosto tudi povabljeni k takemu delu, saj nam organizatorji zaupajo. V letošnjem letu nas je povabil Laboratory of the Government Chemist (LGC) iz Anglije k analizi šestih vzorcev, ki bodo na trgu predstavljali certificirane referenčne materiale (CRM). Za to delo smo opravili nekaj 10 analiz z več kot 100 ponovitvami. Del rezultatov je LGC že javil. Naši rezultati so sprejeti v konkurenci osemnajstih laboratorijev iz Velike Britanije ter laboratorijev iz Italije, Avstralije, Sri Lanke, Južne Afrike, Walesa, Hong Konga in Kanade.

Jeseni pa smo sodelovali še v izmenjalni analizi PHARE, in sicer pri analizi vzorcev odpadnih vod in zemlje, ki jih je razposlal Inštitut za biologijo Biotehniške fakultete iz Ljubljane, ki je nacionalni koordinator za interlaboratorijske študije PHARE. Za to akcijo smo analizirali šest vzorcev na devet različnih parametrov. Delni rezultati slovenskih laboratorijev so že znani in visoko ocenjeni v pri-

merjavi z zahodnoevropskimi laboratoriji.

Na te rezultate smo v naši službi ponosni in nas ne skrbi priprava na akreditacijo. Tudi na osnovi sodelovanja v krožnih analizah v preteklih letih smo v začetku leta dobili pooblastilo Ministrstva za okolje in prostor za opravljanje analiz odpadnih vod.

Mija Marin

Kakovost z napako ne obstaja

V glasilu uglednega danskega podjetja TMI, ki se ukvarja s svetovanjem na področju modernih metod upravljanja in vodenja smo zasledili zanimivo razmišljanje o tem, kako je kakovost poceni, če jo imamo vgrajeno v vsakdanje delo ali kako drago nas lahko stane, če je nimamo, skratka o tem, kako bi morali o kakovosti razmišljati.

Eden vodilnih svetovnih predavateljev za kakovost Philip B. Crosby je pred dvema desetletjema izdal knjigo, v kateri beremo; „Kakovost je zastonj“. Claus Munck Birch iz svetovalnega podjetja TMI pa danes dodaja; „Kakovost je zastonj v primerjavi z alternativo, ki je veliko dražja“.

Misel pojasnjuje s preprosto logiko, da ob kakovosti dobiš več kot te stane. Če podjetje nima kakovosti varno na svojih vajetih, je ranljivo. Ko se bodo, če se niso že, tekmeči z njo oborožili, ga bodo enostavno likvidirali z obličja trga.

Absolutne kakovosti ni

Kakovost je to, kar določiš, da je. Ni nekaj absolutnega. Vsako podjetje se odloči, kaj je zanj merilo kakovosti. Poleg tega je merilo kakovosti različno v Evropi kot na Japonskem. Pri nas imamo velik poudarek na človeškem dejavniku, na primer problem motivacije. Japonci imajo zelo razvit timski duh, ni jih potrebno motivirati, zato je definicija kakovosti pri njih drugačna.

Model evropske kakovosti

Obstaja evropska ocena kakovosti slovenskih podjetij. Merila evropske kakovosti podjetij so postavljena tako, da je mogoče teoretično doseči 1000 točk. Nagrajena podjetja v Evropi dosegajo okoli 700 točk za kakovost. Slovenska podjetja, ki jim priznavamo, da so po kakovosti najboljša pri nas, bi po evropskem modelu dosegla okoli 350 točk!

ISO standard

Korak v pravo smer v Sloveniji so standardi ISO. ISO je urejen sistem upravljanja kakovosti. Toda nič več in nič manj. Ne pove za kako visok standard gre. Gre samo za urejen način izvajanja poslovnih in ostalih funkcij v podjetju.

Svetovanje v podjetju

Podjetja pogosto najemajo zunanje svetovalce za kakovost, Cinkarna pri tem ni izjema. Izkušnje kažejo na problem managementa po podjetjih.

In kako drago je svetovanje?

Ugotovljeno je, da morajo podjetja vložiti v celovito upravljanje kakovosti okoli 20 odstotkov letnega prometa. Ko dosežejo zastavljeno raven kakovosti, se poslovni učinek poveča za okoli 30 odstotkov. Razlika se vnovči dolgoročno.

Premik v kakovost

K uspehu organizacije pripomorejo vsi zaposleni. Za dosego željenih rezultatov je potrebno aktivno vključevanje in zavzetost vseh zaposlenih, še posebej vodstva organizacije. Podjetja se premalo obračajo na lastne ljudi z vprašanji: „Zanima me, kako Vi gledate na problem?“ ali „Kakšno je Vaše mnenje o problemu?“ ali „Podajte nam variantne rešitve, oziroma kako zagovarjate Vaš predlog?“

Odgovornost za rezultate organizacije je del vsakega posameznika, ki se z organizacijo enači. Vzpostavitev organizacijske kulture in premik v kakovost je stvar osveščenosti ljudi ter časa, v katerem se uporabi, in razvoju človeških potencialov na vseh področjih in ravneh organizacije.

povzeto po članku TMI
D. Ketiš

Z OGLEDA ACHEME '97

**DRUŠTVO
LJUDSKE TEHNIKE
CINKARNE**

Nova registracija in novo vodstvo

Glavni namen delovanja društva, ki deluje znotraj podjetja, je vzpodbujanje dela in širjenje tehnične kulture članov.

En milijon Slovencev je organiziranih v 12 tisoč društvih. Novi zakon o društvih bo najbrž to številko nekoliko oklestil. Društvo ljudske tehnike Cinkarne pa bo delovalo naprej. Na novemberskem, 23. občnem zboru so sprejeli nova pravila, ki so jih prilagodili novi zakonodaji, razrešili stare vodstvene organe ter sprejeli nove. Za novega predsednika je bil izvoljen Slavko Cankar, za podpredsednika Ivan Ručigaj in Pavel Blagotinšek, za tajnika pa Štefan Arnšek.

Društvo ljudske tehnike Cinkarne neprekinjeno deluje že 41 let. Začetki segajo v leto 1956, ko je skupina entuziastov aktivirala približno 150 članov tedanjega kolektiva Cinkarne in postavila temelje za delovanje društva, na katerega delovanje smo ponosni, štiri desetletja pa so tudi dokaz, da je društvo v vseh letih uspelo najti svoj prostor delovanja v okviru matičnega podjetja.

Najpomembnejši rezultati delovanja društva so bili na primer usposobitev 2.100 članov društva, pretežno članov kolektiva, za voznike A in B kategorije. V projektih je vtkano tudi vredno delo članov posameznih krožkov društva, ki so z veliko znanja in volje do dela speljali projekte na obojestransko zadovoljstvo podjetja in društva.

Realiziranih je bilo nešteto strokovnih ekskurzij po Evropi in širše, ki so širile obzorje tehničnega znanja članov društva in hkrati pripadnikov delovnega kolektiva Cinkarne. V vseh letih je bila prvenstvena naloga društva dvig nivoja tehnične kulture svojih članov, jih povezovati na posameznih interesnih področjih in sodelovati kot poslovni partner pri realizaciji posameznih projektov v okviru podjetja, za za-

dovoljevanje svoje materialne baze, ki je dajala osnovo za nemoteno delovanje društva v okviru zastavljenih ciljev. V zadnjem mandatnem obdobju se je dejavnost skoraj 400-članskega društva odvijala v okviru enajstih krožkov in sicer:

strojnem, elektro, kemijskem, grafičnem, metalurškem, gradbenem, avto, radio, mikroročunalniškem, merilnem in foto krožku.

Dosedanji predsednik društva Ivan Ručigaj je na občnem zboru ugotavljal,

Dosedanji in sedanji predsednik DLT Cinkarne se dogovarjata o prihodnjih aktivnostih društva.

da so člani premalo storili na področju, ki bi moralo biti glavno vodilo društva, to je širjenju tehnične kulture. Poudaril je, da je društvo odprtega značaja, ki deluje znotraj podjetja in da je s svojim delovanjem neminovno ujet v poslovne funkcije podjetja. Zlasti pa je apeliral na vodstvo podjetja in poslovnih enot, da skušajo na svojih delovnih področjih opredeliti naloge in projekte, za katere realizacijo, zaradi zasedenosti lastnih kadrovskih kapacitet, iščejo ponavadi zunanje koooperante, zaupajo cinkarniškim strokovnjakom in specialistom, da jih realizirajo v okrilju društva ljudske tehnike, pod

jasno opredeljenimi, konkurenčnimi pogoji. Utemeljil je, da so rezultati takega sodelovanja večstranski:

- da lahko maksimalno izkoristijo znanje domačih strokovnjakov in specialistov,
- da pristopijo lastnim kadrom pri realizaciji določenih projektov, kar je odgovornejše in daje večjo zagotovilo za uspeh,
- da ponudijo delavcu, ki je voljan delo konkretno opraviti, dodaten zaslužek,
- Da je na ta način mogoče na stimulativen način animirati lastne kadre za reševanje zahtevnejših nalog.

Pri tem je še poudaril, da se sredstva, ki jih s svojim delovanjem in angažiranjem ustvari ljudska tehnika v podjetju na tak ali drugačen način vedno vrnejo v podjetje.

Za prihodnje mandatno obdobje so si člani društva zastavili nalogo vzpodbujati in aktivno vključevati se k razvijanju tehnične kulture, tehnološkega napredka, inovativnosti in osveščanja s področja ekologije. Društvo naj bi odigralo svojo vlogo pri vzpodbujanju in povezovanju različnih tehničnih strok, predvsem na dveh področjih:

- pripravi in izvajanju izobraževalnih programov iz tehničnega področja za potrebe podjetja in
- projektiranju konstruiranju in izdelavi zahtevnejših, zelo specifičnih naprav za potrebe razvoja, raziskav, proizvodnje in vzdrževanja, pri katerih sta bistvena visok vložek znanja in visoka stopnja inventivnosti.

Skušali bodo tudi povezovati krožke pri skupnih akcijah ter sodelovati pri razstavah, tekmovanjih in mentorstvih širše. Nudili

bodo pomoč krožkom pri organiziranju strokovnih predavanj, seminarjev, ekskurzij ter nakupu potrebne opreme, orodij ali literature. Zlasti pa nameravajo zainteresirati in vključevati mlade za delo v društvu.

V kratkem bodo omogočili delo v novo pridobljenih prostorih v objektu, kjer je bila nastanjena uprava Keramike in Arhiv.

Po poročilu in zapisniku povzela Mira Gorenšek

EKOLOŠKI LIST

PODJETJE IN VARSTVO OKOLJA

Nekdanje odlagališče Bukovžlak

avtor Emil Boštjančič

Varstvo okolja je del našega bivanja v najširšem smislu. V preteklosti je bilo obravnavano ločeno od drugih aktivnosti, nekako v ozadju in na koncu.

Vedno bolj pa se zavedamo posledic neodgovornega ravnanja. Ugotavljamo nove elemente kakovosti življenja, skrbimo za varnost in želimo uživati v neokrnjeni naravi.

V Cinkarni se trudimo, da bi bili vplivi na okolje, ki ga s svojo dejavnostjo povzročamo, za okolico sprejemljivi.

V tej številki Vas, dragi bralci obveščamo

- o doseženih rezultatih
- o postopku sprejemanja in reševanja pritožb
- o tem kakšni so novi cilji, ki jih postavlja EU na področju kakovosti zraka.
- o pridobitvi pooblastila za izvajanje meritev zraka in vode, ki ga je Cinkarni izdalo Ministrstvo za okolje in prostor.

Pooblaščenici za samostojne meritve

Služba za varstvo okolja je pridobila pooblastilo za izvajanje prvih meritev in emisijskega monitoringa.

Pridobitev pooblastil za merjenje emisij odpadnih vod in zraka, ki ju je služba pridobila v letošnjem letu, pomeni, da odsej lahko nadaljuje z merjenjem, ki ga opravlja že vrsto let, ker so te meritve, odobrene s strani Ministrstva za okolje in prostor.

Za Cinkarno je to pomembna pridobitev, saj ne bo potrebno iskati storitve zunaj podjetja, pomeni pa tudi potrdilo naši službi, da svoje delo opravlja korektno, zlasti pa, glede na obstoječo zakonodajo, pravilno in točno.

V letu 1996 je bil sprejet sveženj predpisov s področja varstva okolja.

Med njimi sta v Ur. l. izšla tudi dva pravilnika: pravilnik o prvih meritvah in obratovalnem monitoringu odpadnih vod ter o pogojih za njegovo izvajanje in pravilnik o prvih meritvah in obratovalnem monitoringu emisije snovi v zrak iz virov onesnaževanja ter o pogojih za njegovo izvajanje, ki določata nove pogoje za zavezance ali osebe, ki izvajajo prve meritve ali emisijski monitoring.

Zavezanec ali oseba, ki želi izvajati to dejavnost mora imeti pooblastilo ministrstva in mora izpolnjevati naslednje pogoje:

1. je gospodarska družba, zavod ali samostojni podjetnik posameznik
2. ima sedež v RS in
3. ima akreditacijo nacionalne akreditacijske službe (NAS) za izvajanje preizkušanja po predpisanih metodah za del obsega, za katerega prosi za pooblastilo in pogodbo o sodelovanju z osebami, ki imajo takšno pooblastilo za ostali del obsega.

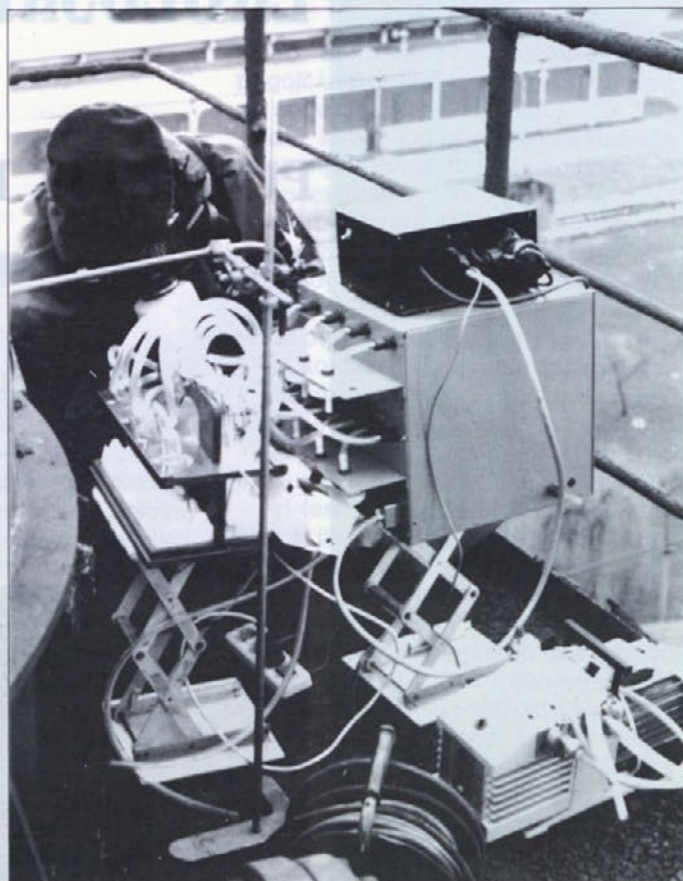
V zadnji točki je zahtevana akreditacija NAS. Z zakonom je Urad RS za standardizacijo in meroslovje (USM) določen za opravljanje nalog NAS. Ker pa sam v popolnosti še ni sposoben izpeljati akreditacije za tako veliko število laboratorijev, je določeno prehodno obdobje do leta 2001. V obeh pravilnikih je zato dodana še prehodna določba, ki zavezancem omogoča pridobitev pooblastila do 31. decembra 2000. Izpolnjevati mora naslednje pogoje:

1. je gospodarska družba, zavod ali samostojni podjetnik posameznik
2. ima sedež v RS
3. da ima ustrezno število tehnično in poklicno usposobljenih delavcev z ustrezno izobrazbo in izkušnjami za izvajanje meritev in
4. da ima preizkusno in merilno opremo, potrebno za izvajanje meritev ali pogodbo o sodelovanju z laboratorijem usposobljenim in opremljenim za izvajanje meritev.

Služba za varstvo okolja že vrsto let sama določa večino parametrov emisije snovi v zrak in skupaj s Službo kakovosti tudi v odpadnih vodah iz Cinkarne. Zaradi usposobljenosti in dobrega poznavanja tehnologije proizvodnih postopkov je bila prijava za pridobitev obeh pooblastil na Ministrstvu za okolje in prostor (MOP) s strani Službe za varstvo okolja več kot smiselna.

Sam postopek pridobitve pooblastila je bil osnovan na predstavitvi posameznih laboratorijev na ministrstvu, kasneje pa so njihovi strokovni izvedenci opravili tudi ogled pri tistih laboratorijih, ki so zadostili določenim pogojem. Skupina strokovnih izvedencev je bila imenovana s strani USM in s strani Uprave RS za varstvo narave (URSVN), poleg njih pa so sodelovali tudi predstavniki MOP in USM.

Pooblastilo za izvajanje prvih meritev in emisijskega monitoringa odpadnih vod smo skupaj s Službo kakovosti pridobili že 30. 4. 1997 in velja do 31. 12. 2000. Pooblastilo za izvajanje prvih meritev in emisijskega monitoringa za zrak smo pridobili 27. 10. 1997 in velja do 31. 12. 2001.

Meritve na vrhu razklopa obrata S kisline.

Iz obrazložitve pooblastila za izvajanje prvih meritev in obratovalnega monitoringa emisije snovi v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanja

Po Pravilniku o prvih meritvah in obratovalnem monitoringu emisije snovi v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanja ter o pogojih za njegovo izvajanje (Uradni list RS, št. 70/96) lahko prve meritve in obratovalni monitoring snovi v zrak izvaja le pravna ali fizična oseba, ki si pridobi pooblastilo ministrstva za okolje in prostor. Pooblastilo se lahko izda, če le-ta izpolnjuje pogoje navedene v tem pravilniku.

Cinkarna, Metalurško kemična industrija Celje, p.o., Služba za varstvo okolja, Kidričeva 26, Celje je z vlogo št. BK št.: 5/96 dne 12. 12. 1996 zaprosil naslovno ministrstvo za pridobitev pooblastila za izvajanje prvih meritev in emisijskega monitoringa emisije snovi v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanja. Po proučitvi vloge ter v postopku pridobljenih dokumentov in strokovnih mnenj je bilo ugotovljeno, da le-ta izpolnjuje pogoje za pridobitev tega pooblastila v danem obsegu.

Iz obrazložitve pooblastila za izvajanje prvih meritev ter emisijskega monitoringa odpadnih vod

Po pravilniku o prvih meritvah in obratovalnem monitoringu odpadnih vod ter o pogojih za njegovo izvajanje (Uradni list RS, št. 35/96) lahko prve meritve ter obratovalni monitoring (občasne in trajne meritve) parametrov in količine odpadnih vod opravi le pravna ali fizična oseba, ki pridobi pooblastilo ministrstva za okolje in prostor. Pooblastilo se lahko izda, če le-ta izpolnjuje vse pogoje navedene v tem pravilniku.

Cinkarna, Metalurško kemična industrija Celje, p.o., Kidričeva 26, Celje je na naslovno ministrstvo naslovila vlogo št. 42/96 z dne 9.9. 1996 za pridobitev pooblastila za izvajanje prvih meritev ter emisijskega monitoringa odpadnih vod. Po proučitvi vloge ter v postopku pridobljenih dokumentov in strokovnih mnenj je bilo ugotovljeno, da le-ta izpolnjuje vse pogoje za pridobitev tega pooblastila.

Izvajalec prvih meritev in emisijskega monitoringa je Služba za varstvo okolja, določene parametre iz obsega pooblastila pa izvaja Služba kakovosti.

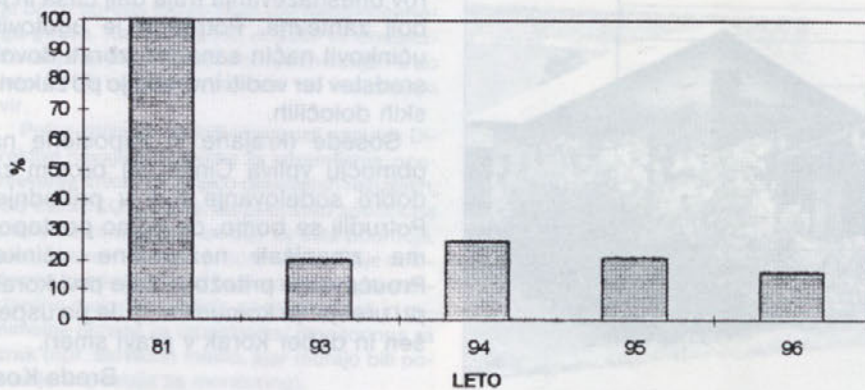
VARSTVO OKOLJA — NAŠA STALNICA

Zavedamo se, da morajo podjetja, naravnana v prihodnost, vgrajevati v vse svoje poslovne dejavnosti varovanje okolje.

Cinkarna je bila v preteklosti velik onesnaževalec okolja. Prve sistematčne meritve onesnaženosti zraka so bile opravljene leta 1968, prav tako meritve onesnaženosti Hudinje in Voglajne. Po letu 1974, ko so bili izdani zakoni o varstvu zraka, voda, skladiščenju nevarnih snovi itd, je Cinkarna v letu 1976 izdelala sanacijski program za vode in 1978 za zrak. Rezultati dosedanje sanacije so ugodni in nas zavezujejo, da nadaljujemo s programom stalnega izboljševanja ravnanja z okoljem. Tudi predpisi so vedno strožji in zahtevajo stalno tehnološko izboljševanje. Moderni postopki bolj izkoristijo surovine in vključujejo varstvo okolja že v proizvodni proces.

Emisija snovi v okolje je odvisna od dosežene proizvodnje in delovanja čistilnih naprav. V letu 1994 je bil vpliv na okolje večji kot leta prej, zaradi dosežene višje proizvodnje.

Količine žveplovega dioksida Cinkarne - primerjava z letom 1981

ZRAK

V letu 1994 je bila zgrajena naprava za čiščenje dimnih plinov iz obrata titanov dioksida. Skupna emisija žveplovega dioksida iz Cinkarne se je v času izvajanja sanacijskega programa znižala za več kot 80 odstotkov.

VODE

Cinkarna je zgradila čistilne naprave pri posameznih obratih in pomenijo del proizvodnega procesa. Emisija snovi na iztokih v vode ne presega dovoljenih vrednosti po normah Evropske unije. Od 1976 do 1996 je Cinkarna

zmanjšala porabo vode za 40 odstotkov. Porabo vode smo zmanjšali z ustavitvijo zastarelih obratov, obnovo glavnih vodov (manjše izgube) in z zapiranjem krogotokov.

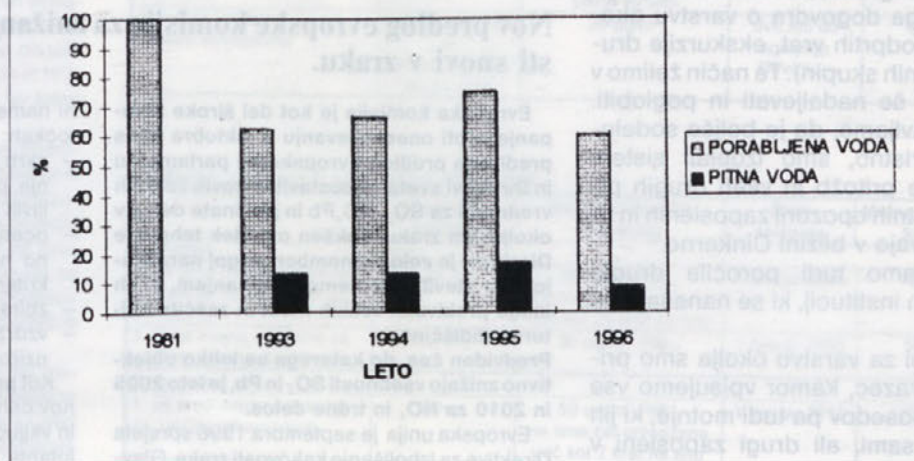
ODPADKI

Cinkarna Celje je v letih 1977 do 1996 količino trdnih odpadkov iz proizvodnih procesov občutno zmanjšala. Zaradi spremembe tehnološkega procesa in zamenjave osnovne surovine ne nastajajo več piritni ogorki (v zadnjih letih je Cinkarna piritne ogorke izvažala v Avstrijo kot sekundarno surovino). Zaradi ustavitve obrata za proizvodnjo litopona ne nastaja več odpadek - baritno blato. Sadržino goščo odlaga na monodeponijo, trdne odpadke odvažajo na posebno odlagališče, ki ga dokončno ureja. Staro, opuščeno odlagališče sadre ima izgled jezera.

SISTEM RAVNANJA Z OKOLJEM

Cinkarna v nekaterih elementih že uvaja sistem ravnanja z okoljem po ISO 14001. Pri tem gre za neobvezen sistem, ki zagotavlja stalno izboljševanje. Cinkarna meri svoj vpliv na okolje in izmerjene vrednosti primerja z zakonsko dovoljenimi. Poleg tega spremlja cilje mednarodnih dogovorov in akcijske programe Evropske Unije. Skrbno analizira pritožbe in opozorila zaposlenih in tistih, ki bivajo v bližini Cinkarne. Na podlagi tega pripravljajo program za izboljšanje ravnanja z okoljem.

PORABA VODE

Kako obravnavamo pritožbe sosedov

Cinkarna se že več let trudi, da bi zmanjšala vplive na okolje na sprejemljivo raven.

Dovoljene vrednosti za emisijo snovi v zrak le redko prekoračujemo. Vzroke prekoračevanja skrbno analiziramo in odpravimo, takoj ko je to mogoče.

Zavedamo se, da lahko v okolju moteče učinkujejo tudi vplivi, ko dovoljene koncentracije niso presežene, ali pa motijo emisije, ki niso merjene (hrup, smrad). V takšnih primerih lahko za indikator uporabimo opozorila in pritožbe tistih, ki te vplive opazijo ali pa jih določeno stanje v okolju moti.

Datum / ura	vsebina pritožbe	oseba / telefon	lokacija motnje	ocena stanja

Najprej določimo točno lokacijo, kjer je motnja čutiti. Če motnja še traja, je naše delo enostavnejše. Ko ugotovimo vir, preverimo stanje in z meritvami (če je le mogoče) določimo „težo“, oziroma upravičenost pritožbe. Informacijo o pritožbi posredujemo odgovornim in skupaj z vodstvom poiščemo možne

rešitve. Motnjo odpravimo takoj ali jo vsaj zmanjšamo. Če to ni mogoče, se dogovorimo za nadaljnji postopek.

Kako malo je pravzaprav včasih potrebno za odpravo motnje, je pokazala pritožba o hrupu iz Bukovžlaka. Krajane je motila opozorilna sirena, ki smo jo lahko takoj nadomestili s svetlobnim signalom. Pravkar rešujemo še drug vir hrupa, čeprav normativ ni prekoračen. V primeru, ko ne moremo odpraviti nezaželenih učinkov na okolje takoj, so pritožbe bistven element pri določanju prioritete sanacije. Sanacija večjih virov onesnaževanja traja dalj časa in je bolj zahtevna. Potrebno je ugotoviti učinkovit način sanacije, zbrati dovolj sredstev ter voditi investicijo po zakonskih določilih.

Sosede (krajane in zaposlene na območju vpliva Cinkarne) prosim za dobro sodelovanje tudi v prihodnje. Potrudili se bomo, da bomo postopoma zmanjšali nezaželene učinke. Proučevanje pritožb je šele prvi korak pri urejanju komunikacij. Je pa uspešen in dober korak v pravi smeri.

Breda Kosi

Lepo urejeni vrtovi in okrasje na sosedovih hišah.

Že v preteklosti je bilo delovanje Cinkarne dokaj transparentno (objavljeni razvojni programi, poročila o izvajanju družbenega dogovora o varstvu okolja, dnevi odprtih vrat, ekskurzije društev in ciljnih skupin). Ta način želimo v prihodnje še nadaljevati in poglobiti. Ker ugotavljamo, da je boljše sodelovanje koristno, smo izdelali sistem obravnave pritožb in vseh drugih pisnih ali ustnih opozoril zaposlenih in tistih, ki bivajo v bližini Cinkarne.

Obravnavamo tudi poročila drugih strokovnih institucij, ki se nanašajo na Cinkarno.

V Službi za varstvo okolja smo pripravili obrazec, kamor vpisujemo vse pritožbe sosedov pa tudi motnje, ki jih opazimo sami, ali drugi zaposleni v Cinkarni.

IZ EVROPSKE UNIJE

Omejitve v prihodnosti

Nov predlog evropske komisije za znižanje mejne imisijske vrednosti snovi v zraku.

Evropska komisija je kot del široke kampanje proti onesnaževanju 8. oktobra letos predložila predlog Evropskemu parlamentu in Direktivi sveta za postavitve novih limitnih vrednosti za SO₂, NO, Pb in prašnate delce v okoljskem zraku. Takšen osnutek tehnične Direktive je zelo pomemben pogoj naraščajočega števila problemov z dihanjem, ki jih imajo prebivalci velikih mest in zaščite kulturne dediščine.

Predviden čas, do katerega se lahko objektivno znižajo vsebnosti SO₂ in Pb, je leto 2005 in 2010 za NO, in trdne delce.

Evropska unija je septembra 1996 sprejela Direktive za izboljšanje kakovosti zraka. Glav-

ni namen teh Direktiv lahko podamo v štirih točkah:

- skrb za kakovost zraka na način izogibanja, preprečevanja ali zmanjševanja škodljivih vplivov na človeško zdravje in naravo
- ocenjevanje kakovosti zraka, ki je osnovano na skupno dogovorjenih metodah in kriterijih v državah članice EU
- zbiranje in širjenje ustreznih informacij
- vzdrževanje dosežene kakovosti zraka oziroma možna izboljšanja.

Kot prva sprememba omenjene Direktive je nov osnutek, ki je bil sprejet 8. oktobra 1997 in vključuje nove mejne vrednosti za štiri polutante:

- žveplov dioksid (SO₂)
- dušikov oksid (NO_x)
- suspendirane trdne delce in
- svinec.

V aprilu 1998 bo sledil še drugi osnutek, ki bo postavil nove mejne vrednosti za ozon, benzen in ogljikov monoksid (v juniju).

Tretji osnutek Direktive pa naj bi izšel leta 1999 in bo obravnaval mejne vrednosti za obremenjevanje s težkimi kovinami (Cd, Ni, Hg, As) in PAHs (policiklični aromatski ogljikovodiki ali derivati benzena).

Po že omenjenem osnutku naj bi se emisija žveplovega dioksida zmanjšala za 10 odstotkov najkasneje do leta 2010. Takšno znižanje bi lahko bilo doseženo, če bi bil hkrati sprejet tudi predlagan ukrep za zmanjšanje maksimalne vsebnosti žvepla v tekočih gorivih. To bi pomenilo možnost zmanjšanja emisije žveplovega dioksida za približno 1 mio t/leto. Kot glavne vire onesnaževanja žveplovega dioksida navaja kurišča na fosilna goriva, energijske reprodukcije, težko industrijo in individualna kurišča.

Do leta 2010 naj bi se znižale tudi mejne vrednosti za dušikov oksid za dodatnih 10 odstotkov. Za glavne vire onesnaževanja z dušikovim oksidom navaja promet in težko industrijo. Pri lebdečih trdnih delcih je zahtevano znižanje največje, to je za 50 odstotkov od sedanje mejne vrednosti in to do leta 2010. To znižanje se nanaša na inhalabilne delce, katerih premer je manjši od 10 µm (PM₁₀). Viri emisije s trdnimi delci so predvsem promet, industrija, velika urbana naselja in individualna kurišča.

Za znižanje mejnih vrednosti svinca v zraku je bil že sprejet ukrep uporabe neosvinčene goriva. Ker pa promet ni edini vir onesnaževanja se predlagan koncept znižanja Pb do leta 2005 nanaša predvsem na industrijski vir.

Poleg znižanih mejnih vrednosti osnutek Direktive navaja tudi načine za spremljanje, ocenjevanje in informiranje o doseženih rezultatih. Od članic EU zahteva, da pripravijo specifične plane za zmanjšanje emisije za tista področja, kjer je kakovost zraka precej slabša kot je določena s predpisi. Hkrati pa predpisuje tudi standardne metode merjenja onesnaženosti in minimalne ukrepe za vzpostavitev monitoringa za zrak (npr. število in mesto, kjer morajo biti postavljene postaja za monitoring).

V tabeli podajam znižane mejne vrednosti za že omenjene snovi v zraku, kot jih predlaga osnutek Direktive z roki, do katerih je potrebno to znižanje doseči. Te mejne vrednosti so zelo blizu tistim, ki jih je predstavila Svetovna zdravstvena organizacija (WHO) leta 1996.

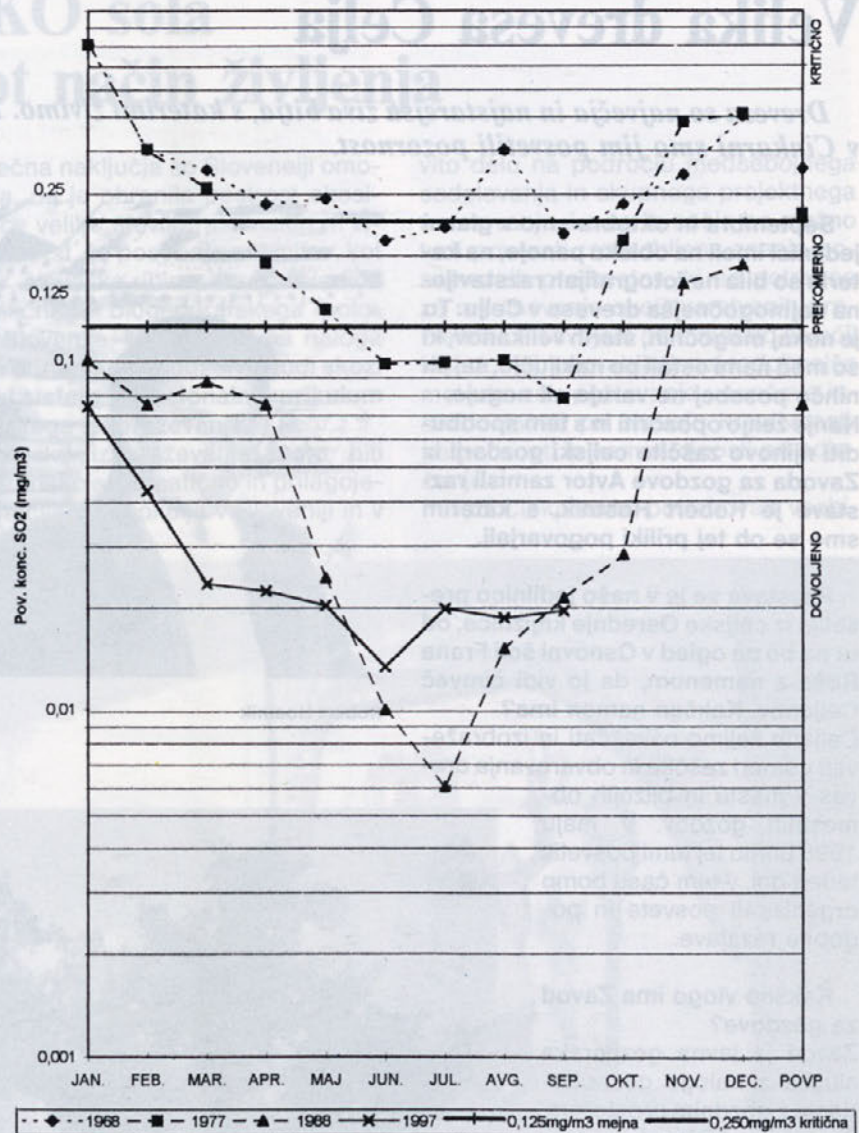
V zadnji koloni tabele so podane tudi mejne vrednosti, ki sedaj veljajo pri nas in so določene z Uredbo o mejnih opozorilnih in kritičnih imisijskih vrednostih snovi v zrak (Ur. l. 73/94). Primerjava vrednosti kaže, da bo najtežje doseči nove limitne vrednosti pri prašnih delcih in NO_x (1h in 24 h časovni intervali merjenja), ter letne vrednosti za SO₂ in Pb.

V Službi za varstvo okolja ocenjujemo, da bodo v Evropi še vroče debate pred sprejetjem dogovora zaradi vpliva daljinskega onesnaževanja in trenutnega stanja tehnike. Če naredimo še primerjavo imisijskih vrednosti za žveplov dioksid v Cinkarni lahko ugotovimo, da so se koncentracije močno znižale, kar je posledica raznih sanacijskih ukrepov in tehnoloških izboljšav.

Povprečne mesečne koncentracije so trenutno v dovoljenem območju. Predlagane spremembe pa so toliko nižje, da bodo v Celju težko dosegljive predno bo opravljena sanacija bližnjih termoelektrarn.

Bernarda Podgoršek

Imisijske koncentracije SO₂ v zadnjih tridesetih letih, rezultat sanacije (podatki Cinkarne)

Mejne vrednosti za žveplov dioksid

	Časovni interval	Mejne vrednosti (predlog)	Roki znižanja	Mejne vrednosti v Sloveniji
1. urna mejna vrednost za zaščito zdravja ljudi	1 ura	350 µg/m ³ ne sme biti presežena več kot 24 krat na leto	1 januar 2005	350 µg/m ³
2. dnevna mejna vrednost za zaščito zdravja ljudi	24 ur	125 µg/m ³ ne sme biti presežena več kot trikrat na leto	1 januar 2005	125 µg/m ³
3. mejna vrednost za zaščito ekosistema	koledarsko leto in zima (1 oktober do 31. maj)	20 µg/m ³	dve leti od sprejetja Direktive	50 µg/m ³

Mejne vrednosti za prašne delce PM₁₀

	Časovni interval	Mejne vrednosti (predlog)	Roki znižanja	Mejne vrednosti v Sloveniji
1. stopnja				
1. 24 urna mejna vrednost za zaščito zdravja ljudi	24 ur	50 µg/m ³ PM ₁₀ ne sme biti presežena več kot 25 krat na leto	1 januar 2005	125 µg/m ³
2. letna mejna vrednost za zaščito zdravja ljudi	koledarsko leto	30 µg/m ³ PM ₁₀	1 januar 2005	50 µg/m ³
2. stopnja				
1. 24 urna mejna vrednost za zaščito zdravja ljudi	24 ur	50 µg/m ³ PM ₁₀ ne sme biti presežena več kot 7 krat na leto	1 januar 2010	125 µg/m ³
2. letna mejna vrednost za zaščito zdravja ljudi	koledarsko leto	20 µg/m ³ PM ₁₀	1 januar 2010	50 µg/m ³

Velika drevesa Celja

Drevesa so največja in najstarejša živa bitja, s katerimi živimo. Tudi v Cinkarni smo jim posvetili pozornost.

Septembra in oktobra smo v glavni jedilnici imeli na obisku panoje, na katerih so bila na fotografijah razstavljena najmogočnejša drevesa v Celju. To je nekaj mogočnih, starih velikanov, ki so med nami ostali po naključju, saj jih nihče posebej ne varuje ali neguje. Nanje želijo opozoriti in s tem spodbuditi njihovo zaščito celjski gozdarji iz Zavoda za gozdove Avtor zamisli razstave je Robert Hostnik, s katerim smo se ob tej priliki pogovarjali.

Razstava se je v našo jedilnico preselila iz celjske Osrednje knjižnice, od tu pa bo na ogled v Osnovni šoli Frana Roša z namenom, da jo vidi čimveč Celjanov. Kakšen namen ima?

Celjane želimo osveščati in izobraževati v smeri zaščite in obvarovanja dreves v mestu in bližnjih obmestnih gozdov. V maju 1998 bomo tej temi posvetili teden dni, v tem času bomo organizirali posvete in podobne razstave.

Kakšno vlogo ima Zavod za gozdove?

Zavod je javna gozdarska služba z nalogo gospodarjenja z gozdnim prostorom. Že več kot 15 let si gozdarji du prizadevamo obvarovati celjske obmestne gozdove, vendar doslej ni bilo prave politične volje za to. Intenzivnejše delo na tem področju se je lahko začelo maja letos, ko je mestni občinski svet sprejel odlok o zaščiti 700 hektarjev primestnih gozdov, ki imajo poseben varstveni režim.

Ali ima Celje še kakšno možnost očitati obmestne gozdove?

Obmestni gozdovi so v 60. in 70. letih pretrpeli veliko škodo. Uničenih je bilo okrog 60 hektarov teh površin. Današnje stanje gozdov je sicer drugačno, ker so se sredi 80. let začeli obnavljati po naravni poti. Še vedno je 15 hektarjev površin, na katerih bi bila potrebna pomoč

Robert Hostnik

z umetnim pogozdovanjem, vendar je uspevanje gozdnih nasadov vprašljivo zaradi spremenjenih lastnosti tal, ki jih je povzročalo dolgoletno onesnaževanje.

Kako pa je z drevjem v mestu?

Ugotavljamo, da se je v preteklosti še manj varovalo posamezna drevesa v mestih. Zato smo predlagali, da se naredi popis mestnih dreves ter da ugotovimo kakšna so, v kakšnem stanju in predlagamo ukrepe za njihovo zaščito. Fotografiranje teh dreves in opis, ki je izhajal v nadaljevanjih v Novem tedniku je le izhodišče.

Zame je to izziv, sploh pa me je prizadel podatek, da smo jih našli tako malo. Le sedem velikih in mogočnih dreves je ostalo, prevladujejo pa platane, ki so znane po hitri rasti in odporni na onesnažen zrak. Med njimi smo sicer našli tudi dva hrasta, ki sta še ostanek nekdanjih gozdov ter dve bukvi, ki pa nimata velikega obsega.

Kakšno rešitev predlagate?

Vseh sedem najstarejših dreves bi morali zakonsko zaščititi, tako, da bi bila nedotakljiva zlasti pri načrtovanju posegov v prostor, potem pa bi morali pripraviti projekt ukrepov za njihovo skrb in nego.

Vsako mesto potrebuje zelenje, kaj potrebuje Celje?

Drevesa veliko prispevajo k uravnoteženi mestni klimi, saj dovolj vegetacije vpliva na enakomerno zračno vlago, mesta so bolj prijazna in v tem pogledu mesto Celje še ima možnosti. Vendar bi morali načrtno vzdrževati, obnavljati in negovati obstoječe zelene površine in mestna drevesa ter načrtovati nove. Celje nujno potrebuje zeleni ureditveni načrt, ki bo dolgoročno urejeval to področje, upoštevati pa bi ga morali vsi, ki bi želeli karkoli spremeniti v sedanji podobi mesta.

M.G.

„Najstarejši Celjan“ - hrast dob na Hudinji, katerega starost je ocenjena na 250 do 300 let in je verjetno najstarejše celjsko drevo. To fotografijo in vse razstavljene fotografije je izdelal naš stalni sodelavec Franci Horvat.

Iz sestanka KS Teharje

18. 8. 1997 je bil na KS Teharje skupen sestanek vodstva KS Teharje predstavnikov ZZV Celje, Cinkarne in Železarne v zvezi z varstvom okolja.

Predstavnikov Železarne Štore na sestanku ni bilo.

Na sestanku smo se s predstavniki KS Teharje dogovorili,

– da se s pritožbami obračajo direktno na Cinkarno, ker bomo na ta način lahko ugotovili moteče vplive na okolje in ugotavljali vzroke motenj v času pritožbe

– da bomo proučili rezultate študije ZZV Celje „Ugotovitve o stanju okolja na Teharjah“.

Od 18. 8. do danes smo v Službi za varstvo okolja registrirali 9 pritožb, od tega se je 6 pritožb nanašalo na „smrad“ na področju KS Teharje, ena pritožba je bila iz Trnoveljin in dve iz SCT oziroma Carinarnice. Dve pritožbi sta se nanašali na hrup. V vseh teh primerih pa vzroka za smrad ni bilo mogoče povezati s Cinkarno.

Kaj smo v tem času v Cinkarni že storili?
– proučili smo vsako pritožbo posebej
– proučili smo študijo ZZV Celje in ugotovili, da je v študiji večkrat omenjena Cinkarna kot vir hrupa.

Pregledali smo v študiji ZZV Celje navedene lokacije in ugotovili, da se:

a) dejansko se sliši in ponoči verjetno zelo moti spanje zvočni signal. Sireno smo takoj nadomestili s svetlobnim signalom.

b) na drugi lokaciji se sliši ventilator. Naročili smo izdelavo protihrupne zaščite pri viru hrupa in prepričani smo, da krajanov v Bukovžlaku kmalu ne bo več motil hrup iz Cinkarne.

c) dogovorili smo se, da bomo prestavili napravo za merjenje kvalitete zraka bolj v smer „pritožb“, da bomo imeli na razpolago podatke o trenutnih koncentracijah SO₂.

d) za kurjenje v kotlovnici nabavljamo čim bolj čist mazut.

e) opravili smo serijo meritev na pilotni napravi, kjer naši strokovnjaki proučujejo tehnološki postopek, ki bi omogočil dodatno zmanjšanje onesnaževanja zraka z žveplovimi spojinami.

f) še v letošnji jeseni bomo zasadili dreve na lokacijah, kjer bo dosežen največji učinek pri urejanju prostora, zelena zavesa pa bo služila tudi kot indikator onesnaženosti zraka.

g) javnost skušamo informirati o našem delu na področju varstva okolja, o izboljšanju kvalitete okolja, o težavah, izkušnjah ter tudi o novih dogovorih. Pripravljamo nekaj člankov v našem glasilu „Cinkarnar“, ki ga bomo poslali tudi krajanom KS Teharje.

EKO šola kot način življenja

Srečna naključja so Sloveniji omogočila, da je ohranila pestrost ekosistemov veliko število rastlinskih in živalskih vrst, še posebej endemitov, kot je npr. človeška ribica, ki so posledica specifičnega biogeografskega položaja Slovenije. Naša osnovna naloga je, da ohranimo to bogastvo, tudi skozi šolski sistem in nacionalni kurikulum okoljskega izobraževanja.

Okoljsko izobraževanje mora biti vsestransko sistematično in prilagojeno značilnostim okolja v Sloveniji in v

vito delo na področju medsebojnega sodelovanja in skupnega projektnega načrtovanja. Le na ta način bo možno tudi povezati razdrobljena znanja posameznih predmetov, ki so potrebna za razumevanje okoljevarstvenih problemov. Pri svojem delu morajo še bolj kot doslej uporabljati najsodobnejše metode, za upoštevanje učenčeve individualnosti pri razvoju kreativnosti, natančnosti in samostojnosti pri odločanju.

Tudi Cinkarna bo potrebovala vsebi-

svetu. To NAČELO pa prerašča dosežani sistem učnih predmetov naše šole tako po vsebini, kot po didaktičnem pristopu. **Novi učni načrti posameznih predmetov bodo morali vključevati okoljske vsebine v interdisciplinarnih temah kot npr. zaščita atmosfere, voda kot vir življenja, energija in okolje, znanost in tehnika ter njihov vpliv na socialne in ekološke spremembe.**

Vse države v evropski uniji so že sistematično vključile ekološke vsebine v predšolske in šolske programe. Pomemben kriterij za kvaliteto nacionalnega šolskega programa države, ki želi sodelovati v EU je dobra strategija okoljskega izobraževanja.

Projekt EKO šola kot način življenja je lahko dobra nacionalna strategija, ki daje šolam možnost, da bolj natančno uskladijo in povežejo številne dobre pobude za doslednejše in bolj učinko-

ne in način sodelovanja in povezovanja z učitelji in učenci osnovnih EKO šol. Vključevanje je tembolj pomembno zaradi priložnosti, da pokažemo in dokažemo dosedanje uspehe na področju varstva okolja in zlasti tudi mladih.

N. Pavše, EKO SEJEM
Celje, marec 1997

Velika drevesa Celja EKO šola kot načrt

Drevesa so največja in najstarejša dela

Šolska naprava je oblikovana tako, da je obrambna in varna pred onesnetimi zrakami in tlemi. Šola je oblikovana tako, da je obrambna in varna pred onesnetimi zrakami in tlemi.

Šola je oblikovana tako, da je obrambna in varna pred onesnetimi zrakami in tlemi. Šola je oblikovana tako, da je obrambna in varna pred onesnetimi zrakami in tlemi.

Šola je oblikovana tako, da je obrambna in varna pred onesnetimi zrakami in tlemi. Šola je oblikovana tako, da je obrambna in varna pred onesnetimi zrakami in tlemi.

Šola je oblikovana tako, da je obrambna in varna pred onesnetimi zrakami in tlemi. Šola je oblikovana tako, da je obrambna in varna pred onesnetimi zrakami in tlemi.

Šola je oblikovana tako, da je obrambna in varna pred onesnetimi zrakami in tlemi. Šola je oblikovana tako, da je obrambna in varna pred onesnetimi zrakami in tlemi.

Šola je oblikovana tako, da je obrambna in varna pred onesnetimi zrakami in tlemi. Šola je oblikovana tako, da je obrambna in varna pred onesnetimi zrakami in tlemi.

Šola je oblikovana tako, da je obrambna in varna pred onesnetimi zrakami in tlemi. Šola je oblikovana tako, da je obrambna in varna pred onesnetimi zrakami in tlemi.

Šola je oblikovana tako, da je obrambna in varna pred onesnetimi zrakami in tlemi. Šola je oblikovana tako, da je obrambna in varna pred onesnetimi zrakami in tlemi.

Šola je oblikovana tako, da je obrambna in varna pred onesnetimi zrakami in tlemi. Šola je oblikovana tako, da je obrambna in varna pred onesnetimi zrakami in tlemi.

Šola je oblikovana tako, da je obrambna in varna pred onesnetimi zrakami in tlemi. Šola je oblikovana tako, da je obrambna in varna pred onesnetimi zrakami in tlemi.

Šola je oblikovana tako, da je obrambna in varna pred onesnetimi zrakami in tlemi. Šola je oblikovana tako, da je obrambna in varna pred onesnetimi zrakami in tlemi.

Šola je oblikovana tako, da je obrambna in varna pred onesnetimi zrakami in tlemi. Šola je oblikovana tako, da je obrambna in varna pred onesnetimi zrakami in tlemi.

Šola je oblikovana tako, da je obrambna in varna pred onesnetimi zrakami in tlemi. Šola je oblikovana tako, da je obrambna in varna pred onesnetimi zrakami in tlemi.

Šola je oblikovana tako, da je obrambna in varna pred onesnetimi zrakami in tlemi. Šola je oblikovana tako, da je obrambna in varna pred onesnetimi zrakami in tlemi.

Šola je oblikovana tako, da je obrambna in varna pred onesnetimi zrakami in tlemi. Šola je oblikovana tako, da je obrambna in varna pred onesnetimi zrakami in tlemi.

Šola je oblikovana tako, da je obrambna in varna pred onesnetimi zrakami in tlemi. Šola je oblikovana tako, da je obrambna in varna pred onesnetimi zrakami in tlemi.

Šola je oblikovana tako, da je obrambna in varna pred onesnetimi zrakami in tlemi. Šola je oblikovana tako, da je obrambna in varna pred onesnetimi zrakami in tlemi.

Šola je oblikovana tako, da je obrambna in varna pred onesnetimi zrakami in tlemi. Šola je oblikovana tako, da je obrambna in varna pred onesnetimi zrakami in tlemi.

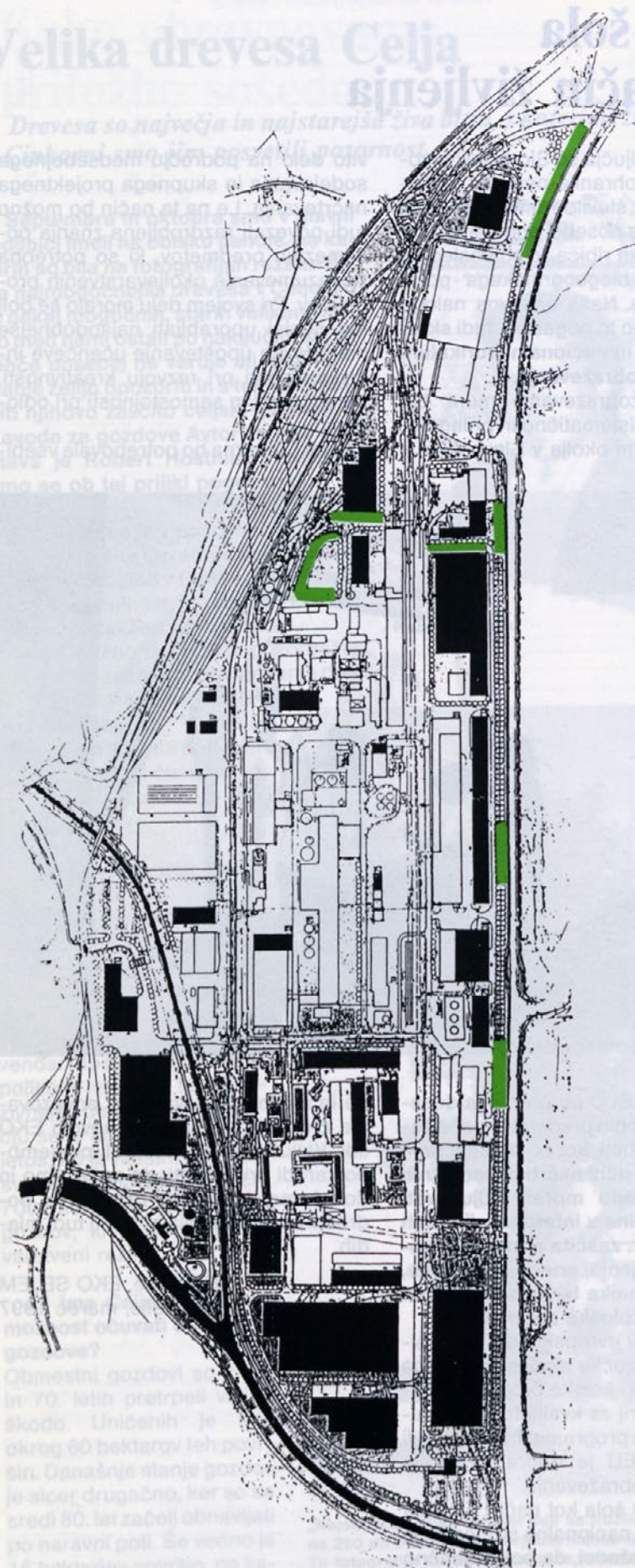
Šola je oblikovana tako, da je obrambna in varna pred onesnetimi zrakami in tlemi. Šola je oblikovana tako, da je obrambna in varna pred onesnetimi zrakami in tlemi.

Načrt dosajevanja dreves v novem delu Cinkarne

Vrisana zelena polja pomenijo novo dosajevanje, ki je predvideno v prihodnjem letu.

Če Vas zanima več informacij, če imate kakšen dober predlog ali če Vas kakšna zadeva še posebej moti, pokličite Službo za varstvo okolja.
(Bernarda Podgoršek, dipl. ing.)

Informacija:
V 43. št. Poročevalca RS je objavljen »Zakon o kemikalijah« s komentarjem, ki je v javni razpravi. Zakon se nanaša na nevarne kemikalije in preparate ter zamenjuje zakon o strupih. Napoveduje celo vrsto predpisov, ki bodo izdani na temo nevarnih snovi (razvrščanje, označevanje, skladiščenje, transport, varstvo pri delu oz. varstvo zdravja na delovnem mestu).

Pogovori ob slovesu

V zadnjih petih mesecih se je upokojilo 20 sodelavcev. Ob slovesu so nam na kratko zaupali svoje delovne življenjske zgodbe.

Nikola PEJKIĆ je bil rojen v Mihajlovcu pri Negotinu 2. junija 1937. V našem podjetju se je zaposlil meseca aprila 1963 v proizvodnji superfosfata. Po osemnajstih mesecih je zapustil Cinkarno; nekaj časa je delal tudi v Avstriji. „Po dveh letih sem se vrnil na staro delovno mesto v Superfosfat, občasno sem delal tudi na plinskih generatorjih. Ob pričetku proizvodnje titanovega belila so me premostili v ta obrat. Dva meseca sem bil na usposabljanju v tovarni titanovega belila v Thanu v Franciji - v nevtralizaciji. Dela sem se bal zaradi velike odgovornosti in ves čas upal, da bom doma delal v proizvodnji.

Ko sem se vrnil v Cinkarno, me je doletelo ravno to delo. Nadrejeni so mi obrazložili, da so me za to delo izbrali, ker imam prakso glede dela z ljudmi, pozneje pa bom premeščen v proizvodnjo. Premestitev sem dočakal šele leta 1993. V proizvodnji sem delal do invalidske upokojitve.

Sedaj se nameravam vrniti domov ob Donovo, kjer bom živel v svoji hiši s hčerko in njeno družino“.

Viktor KRANJC, se je rodil 10. septembra 1943 v Brstniku pri Laškem. Po končani osnovni šoli je dve leti delal v rudniku v Hrastniku. Ko je odslužil vojaški rok,

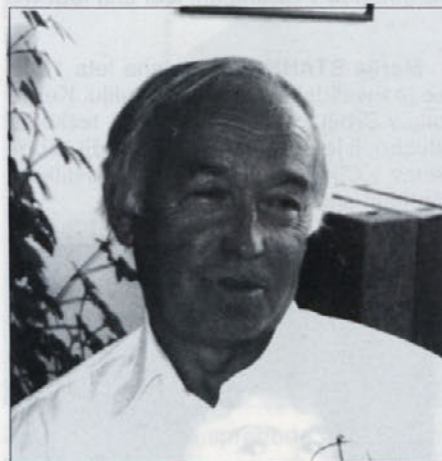

je marca 1965 pričel delati v Kemiji. „Tu sem delal v različnih obratih: modra galica kromov galun itd., vsaka dva do tri mesece so me prestavili drugam, tja, kjer je bila potreba. Leta 1973 sem bil premeščen v Vzdrževanje na delovno mesto varilec svinca.

Sedaj bom pomagal hčerki, ki je prevzela posvetstvo od stare matere.

Sodelavcem želim veliko delovnih uspehov in da bi imeli delo do upokojitve, Cinkarni pa želim, da bi še nadalje dobro poslovala“.

Slavko OJDANIĆ, je bil rojen 14. novembra 1934 v predmestju Arilja v Srbiji. Po končani srednji šoli v Kragujevcu se je zaposlil v industriji. Trinajst let pozneje se je odločil za študij kemijske tehnologije v Ljubljani. Kot diplomirani inženir si je poiskal zaposlitev v Steklarni v Rogaški Slatini, nato bližje domu - v Libojah.

„Na pobudo inž. Vebra sem marca leta 1970 prišel v Cinkarno. Zelo sem srečen, da sem večji del delovne dobe delal v Cinkarni. Tu sem spoznal izrednega strokovjaka g. Mileta Zupančiča, ki ima čudovit odnos do ljudi. Delati sem začel na antikorozijski zaščiti za hidroelektrarno Derdap v izgradnji. Tu je bilo delo zelo zanimivo in strokovno zahtevno. Ideja o gradbenih lepilih se je porodila prav na tem gradbišču.

Ob koncu moram pripomniti, da se v Cinkarni žal bolj ceni rutinerstvo, kot ideja. Vsem v podjetju želim vse najboljše.“

Zlatko Šentjunc

Erika POTOČNIK, rojena leta 1942 se je v maju invalidsko upokojila. V Cinkarni se je zaposlila pred 26 leti kot čistilka. Najprej je čistila pisarne Kadrovske službe, nato je 10 let službovala v tiskarskih barvah v Grafiki, saj je pred tem ob delu opravila šolo za laborante. Zaradi zdravstvenih težav pa je naslednjih 13 let delala v cinkarniškem Samskem domu na Ribarjevi.

V Grafiki se je najbolje počutila, zato ji je bilo toliko težje menjati delovno okolje. Zaradi zdravstvenih težav ima veliko osebne nege, zato se drugim aktivnostim ne bo mogla toliko posvečati. Razveseljuje pa jo branje literature.

Haki DELIJA, rojen 1940 v Peči na Kosoju je delal pretežno v Metalurgiji. Najprej je delal v nekaterih drugih gradbenih podjetjih nato pa prišel leta 1963 v Cinkarno. Sprva je bil določen za topilniški obrat, a je bil takrat še preslaboten fant za težko delo. Dali so mu delo najprej v litoponu, nato v pražarni, „S“ kislini, potem je pristal v žlebarni. Za ta obrat so rekli, da je za invalide, a Haki to zdaj zanika, saj delo tam po njegovem mnenju ni tako enostavno.

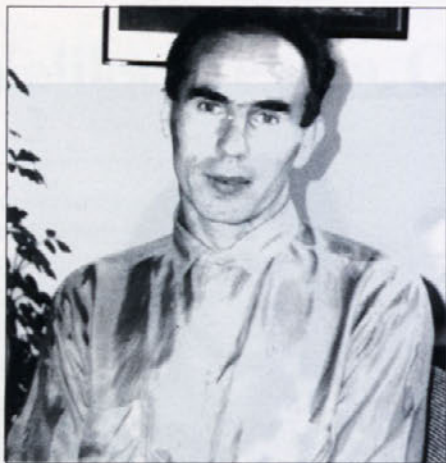

Nekaj časa je delal tudi v cinkovem prahu, leta 1990 je bil premeščen v valjarno za kurjača in tam delal do redne upokojitve. V Celju ima hišo, pravi pa, da bo veliko hodil na sprehode.

Hamid KRANTIĆ, rojen leta 1952 se je v maju invalidsko upokojil. Sprva je 12 let delal v gradbeni dejavnosti kot zidar, v Cinkarni pa se je zaposlil šele leta 1985. Začel je v obratu cinkovega belila, na lastno željo pa se je po letu dni prestavil v valjarno.

Tam je delal kot kurjač, potem pa je zaradi bolezni precej izostajal od dela.

UPOKOJENCI

Upa, da bo lahko zdaj veliko počival. Če pa se bo dalo, se bo morda vrnil na svoj dom v BiH.

Melanja STUBIČAR, rojena leta 1944 se je v Cinkarni zaposlila leta 1965. Prva dva meseca je delala kot čistilka na upravi, nato pa je bila premeščena v kuhinjo in tam delala do upokojitve. V šestdesetih letih je Cinkarna imela samostojno kuhinjo, kjer so večino zelenjave in mesa sami pridelali, zato je morala hoditi tudi delati na njivo. Vse pomije so potem vozili v štalo v Gabrju. Melanja se spominja, da so takrat delavci prinesli od doma vsak svojo žlico, ker so jedli iz porcij. Kuhali so torej enolončnice in to vrsto malice nekateri še danes pogrešajo. Poudarja tudi, da so takrat jedli skoraj vsi zaposleni, zato je bilo malic tudi preko 1.400 na dan. Po letu 1970, ko so toplo malico začeli voziti iz Samopostrežne restavracije, je bilo delo v kuhinji razgibano.

Posebno veliko je bilo pomivanja posode. Dočakala je tudi sodobno kuhinjo, v kateri je delala zadnja leta. Ta pa se seveda ne more primerjati s preteklimi razmerami. Melanja je doma na Ljubečni, kjer ima hišo in vrt. Če upoštevamo, da ima vrh tega tri odrasle otroke in šest vnukov, ji seveda v upokoju ne more biti dolgčas.

Tatjana OBLAK, rojena leta 1939 se je predčasno upokojila letos junija. V Cinkarni se je zaposlila leta 1984 v oddelku

prve pomoči. Cinkarnarji jo poznamo že iz obratne ambulante, kjer je delala vse

od 1975. leta, vendar je to delo spadalo v sklop Zdravstvenega doma Celje. Bila je priučena medicinska sestra in to delo je rada opravljala. Bila je to skrb za ljudi, delo na izmene, z dežurstvi ob vikendih in praznikih. Tatjana je rada v naravi in pravi, da bo večino časa preživljala na vikendu v Stranica, kjer ima tudi vrt.

Marija STANKOVIČ, rojena leta 1942 se je invalidsko upokojila v juliju. Ker je bilo v Srbiji, od koder je doma, težko za službo, ji je obrat leta 1976 uredil zaposlitev v Cinkarni. Delala je kot čistilka v Splošni službi.

Največ, sedem let, je čistila merilni oddelak v Vzdrževanju, kjer se je dobro počutila. Hvaležna je svojim sodelavcem, da so znali prisluhniti njenim zdravstvenim težavam. Zdaj bo doma zlasti gospodinjila.

Marinka HORVAT, rojena leta 1944 se je upokojila redno. Tistega davnega leta 1962 je bilo podobno kot zdaj, težko za službo. Prvih deset let je službovala kot tajnica pri glavnih inženirjih, nato pa v sekretariatu ves čas do upokojitve. Na delu se je vedno dobro počutila, s sodelavci se je dobro razumela. Zato bo pogrešala cinkarnarje, še bolj pa

mesto Celje, saj se seli k možu v Ptuj.

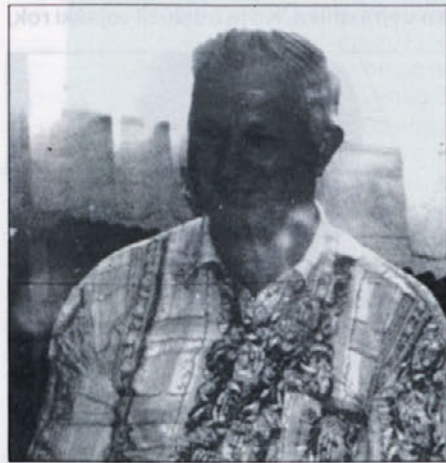

Franc VIDOVIČ, rojen leta 1939 je Ptujčan. V Cinkarni se je zaposlil leta 1963 v stari valjarni, kjer je delal kot valjač polnih 18 let. Ko so pričeli z obratovanjem nove valjarne, je dobil delo na vlivanju, nato pa zadnjih osem let pri nalaganju pločevine. Pred šestnajstimi leti je postal invalid.

V upokoju bo moral veliko počivati in hoditi na sprehode.

Ivan PERNEK, se je leta 1973 zaposlil v titanovem dioksidu. Sprva je vozil viličar, ko pa se je ta pokvaril, je delal v pakirnici

vse do leta 1992, ko je postal invalid. Prestavili so ga na lažje delo na pečene mline. Spominja se začetkov nove titanove proizvodnje, ko ni nič prav dobro šlo. Najprej so le pometali tovarno in šivali filtre, kasneje pa je bilo potrebno garati, saj so norme vedno bolj zviševali. „Beli smo bili kot pravi mlinarji“, pravi, in pri umivanju so prah težko sprali. Sicer pa je bil Ivan eden od tistih, ki je bil skoraj ves dan z doma, saj se je vozil iz Podlehnik. Doma pa ima tudi delo, saj ga čaka obdelovanje zemlje in živina. Ko je še žena živela je bilo lažje, zdaj pa je ostal sam in pravi, da bo kmetovanje opustil.

Dorde BOSANAC, je rojen 1953 leta v Zagrebu, po nacionalnosti je Srb, živi pa v Sloveniji. V Cinkarni se je zaposlil leta 1974 in tri mesece delal v litoponu, potem pa v titanovem dioksidu.

Vse do leta 1991 je bil zdrav, potem pa je na vsem lepem doživel infarkt. Po daljšem bolniškem izostanku je bil premeščen v Splošno službo na lažja dela. Zdaj bo potreboval veliko hoje in gibanja.

Vera FISTER se je, zanimivo, prvič zaposlila in upokojila pri istem direktorju, ker je bila leta 1962 zaposlena pri sekciji za vzdrževanje prog v Celju. V Cinkarno pa je prišla leta 1964, kjer je preživela skoraj 34 let. Najlepše se ji bodo v srce zapisala mladostna leta, ko je z veseljem hodila v službo.

Začela je delati v sekretariatu, nato nadaljevala v fakturnem oddelku, bila vodja tega oddelka, nato pa vodja odpremnih skladišč in sprejemnega centra. Tudi zadnjih petnajst let je bila zelo zadovoljna, zlasti, ker je delala s preprostimi ljudmi. Ti so jo imeli radi, tako sama ugotavlja, saj so ji ob odhodu poklonili darilo, kakršnega ni pričakovala. Najbrž je vzrok temu njena narava, ker je povsod zagovarjala delavce in se vselej postavila na njihovo stran, če je šlo za kršenje njihovih pravic. Zato je eno od delovnih obdobjev bila sekretarka sindikalne organizacije podjetja. Zdaj načrtuje živeti naprej z naravo, želi le to, da bi hči, ki se je že izšolala, dobila službo.

Heda LEDINSKI se je predčasno upokojila v avgustu. V Cinkarni se je zaposlila leta 1963 v laboratoriju Službe kakovosti, kjer je do upokojitve opravljala enaka dela. Ob odhodu so ji sodelavci poklonili čudovito darilo, za katerega se jim iskreno zahvaljuje.

Zdaj bo hodila na sprehode v naravo in veliko brala.

Metoda GORŠEK se je kot kemijski tehnik zaposlila v Cinkarni leta 1962. Sprva je delala v glavnem laboratoriju, nato v servisni službi Grafike, ki je bila po njenem mnenju ena najbolje organiziranih služb, nato pa v razvojni službi. Vmes je ob delu diplomirala na kemijski fakulteti.

Zanjo je značilno, da je bila vselej na strani pravičnosti in kot sama pravi, si je kot ena redkih upala kaj reči. Sicer pa je bila, je in bo aktivna v športnih dejavnostih, včasih smo jo spremljali kot državno reprezentantko v metanju diska, zdaj pa skupaj z ekipo zmaga v sindikalni ženski odbojarski ligi.

UPOKOJENI V SEPTEMBRU IN OKTOBRU

Egon VODLAN, rojen leta 1939 se je upokojil predčasno. V Cinkarni je delal 23 let, pred tem pa še v Gorenju. Delal je kot elektro tehnik v vzdrževanju in reševal popravila na elektronskih strojih v obratih in delavnicah, kasneje pa postal vodja Centralnih delavnic ARM.

„O Cinkarni in Cinkarnarjih vse dobro“, pravi, „rad sem imel vse, najbolj pa delo“ in za delo ga ne skrbi tudi v upokojitvi. Sicer pa bo še vedno vrgel kakšen trnek, da se bi ujela kakšna velika riba.

Tomo ŽOLGER, rojen leta 1939 je bil najprej cinkarniški štipendist, leta 1963 pa se je kot metalurški tehnik redno zaposlil v Topilnici. Tam je delal dve leti, z začetkom obratovanja aglomeracije, pa so ga prestavili tja.

UPOKOJENCI

Leta 1969 je začel delati v Metalurgiji, najprej v Valjarni, nato je prevzel Baterijske čašice, nato še Žlebarno, Žico in Galvano-obratih, ki so odslužili svoje obratovalno obdobje. Tomota marsikdo ne bo pozabil s pohodov v planine, kjer je bil vedno na čelu kot planinski vodnik. Planinska strast ga je pripeljala na najvišje vrhove Maroka, Avstrije, Italije in Afrike. Zadnje čase pa se navdušuje nad lovom.

Vsem sodelavcem se zahvaljuje za darilo.

Franč FRIŠEK, rojen leta 1941 se je zaposlil v Cinkarni leta 1958, ko je pričel delati kot sovoznik v avtoparku.

Nato je delal še v supru, aglomeraciji, leta 1966 pa je bil prestavljen na žveplovo kislino, kjer je delal do upokojitve. Ob zaključku so mu sodelavci pripravili lepo darilo, direktor pa je imel lepe poslovilne besede, za kar se vsem iskreno zahvaljuje. Zdaj pravi, da bo večinoma na vikendu, ki ga ima nedaleč stran od doma.

Jernej DROFENIK, rojen leta 1941 se je v Cinkarni zaposlil leta 1964 v aglomeraciji, kjer je delal štiri leta, nato na Piku, dokler obrat niso opustili, potem na S kislini vse do upokojitve. Priden je tudi doma, saj obdeluje 4 ha zemlje in 60 ha vinogradov.

Tudi on se metalurgom zahvaljuje za darilo in poslovilne besede vodstva.

Alojz KUMER, rojen leta 1941 je prišel v Cinkarno leta 1963 in najprej delal v Topil-

nici, nato je opravljal ključavničarska dela praktično v vseh obratih Cinkarne.

Delovne dobe v Cinkarni je nabral 39 let skupaj z vajeniško dobo, pred tem pa je tri leta delal v Emu. Sodelavcem je hvaležen, ker so mu ob slovesu dali v trajen spomin lepo darilo.

Vojka KRIVOKAPIČ, rojena leta 1945 v Srbiji se je v Cinkarni zaposlila šele pred 16. leti. Pred tem je delala v likalnici pri Izletniku.

V Cinkarni je delala v kuhinji, kjer pravi, da je bilo zelo naporno. Najtežje je bilo delati nočne in praznične dni. V upokoju bo večinoma pospravljala in pazila vnuke.

Dipl. ing. Mihael BURNIK, rojen 1936 se je v Cinkarni zaposlil leta 1964. Bil je strokovnjak in prevzemal številna delovna mesta. Najprej je bil zaposlen v investicijski skupini Cinkarne, potem je bil zadolžen za nadzor nad elektro napravami, nato vnovič v investicijski skupini Titanovega dioksida, nazadnje pa je bil direktor poslovne enote Energetika. Marsikdo od starih Cinkarnarjev se še spominja kako se je v službo večinoma vozil s kolesom. Čudno je bilo zato, ker so se vsi drugi direktorji pripeljali z avtomobili.

Ob odhodu je dejal, da bo Cinkarno in sodelavce ohranil v lepem spominu, da pa se tudi ne boji, da se kolektiv ne bi znova reševal iz kriz tudi v prihodnje. Glede Energetike pa pravi, da je tisto, kar imamo in s čimer upravljamo treba racio-

nalizirati na raven, ki jo zahteva čas. Racionalizacija omrežja lahko vpliva na prenos energije, zato bi bilo to omrežje potrebno na neki lokaciji združiti. Na omrežju je sicer že veliko narejenega, vendar so naprave stare in potrebne obnove. V tem pogledu se je potrebno gospodarno odločati, pri čemer pa zaupa in verjame, da bo tako. V upokoju bo premagoval nižje hribočke, dosegel je že 400-ti vzpon na Grmado, ima pa tudi vnučka, zeleni plan in psa, ki je tudi v penziji.

Jože ŽELEZNIK, rojen leta 1944 se je upokojil invalidsko. Pred zaposlitvijo v Cinkarni je delal v Obnovi in v Nemčiji, kjer si je pridobil izkušnje glede pare.

Pri nas je bil zaposlen prav v Energetiki in izkušnje v tujini so mu prišle prav. Vendar pa le-te niso preprečile nesrečo, ki se je zgodila leta 1993, ko ga je poškodoval ventilator. Potem se je oglasila še okvara na srcu. Kot invalidski upokojenec bo hodil na sprehode in gobaril.

V času od aprila do avgusta 1997 so se upokojili še naslednji sodelavci: invalidsko **Silva Babovič** iz Marketinga, redno **Marica Radej** iz Finančne službe in redno še **Jože Bošnjak** iz Vzdrževanja.

VSEM SODELAVCEM, KI SO SE UPOKOJILI ŽELIMO VELIKO ZDRAVJA IN ZADOVOLJSTVA TER POLNO UŽITKOV V NADALJNJEM ŽIVLJENJU!

M.G.

IN MEMORIAM

Sodelavec Dušan KRAŠOVIC, človek s predanostjo svojemu delu!

POMOČ V STISKI

Cinkarnarji zbrali skupaj 2 milijona tolarjev

So ljudje, ki imajo milijone, a jim še na misel ne pride, da bi en sam samcati kovanec iz svoje, zmeraj prepolne denarnice podarili nekemu, ki trpi pomanjkanje. In so ljudje, ki še sami nimajo dovolj, a pomagajo vsakomur v stiski, če le morejo. Sicer pa ni pomembno, kaj damo in koliko.

Samo da damo, in to z ljubeznijo. Cinkarnarji smo dokazali, da imamo to vrlino. Skupaj smo darovali za naše tri sodelavce **Zorana Dordeviča, Milana Voka in Janeza Kusa**, ki jim je usoda nepričakovano ustavila pot. Z zbranim denarjem smo jim pomagali, da so si lahko kupili invalidski voziček, s katerim se lahko gibajo in sami opravijo nekatera življenska opravila ter vsaj malce razbremenijo svoje bližnje. Pomagali smo jim, da so lahko v nečem še koristni, da so se izklopali iz osamljenosti in odrinjenosti ter se vključili v življenje.

Za pomoč, pobudnik in izvajalec akcije je bil svobodni sindikat, so nam darovanci neizmerno hvaležni in se nam preko uredništva iskreno zahvaljujejo. Če jim je naš prispevek vsaj malo pomagal k boljšemu življenju, je vsem nam najbrž tudi toplo pri srcu.

Urednica

ISKRICA

*Pohlep je največja revščina,
kakor je zadovoljstvo s tistim,
kar imaš, največje bogastvo.*

OMAR IBN AL KHATAB

Pravijo, da sta rojstvo in smrt edini absolutni postavki našega življenja. A je smrt močnejša od rojstva. Dušan - tvoja smrt je ena tistih človekovih doživljanj smrti, ki se ji upiraš ne le z vsemi svojimi nagoni, ne le z zavestjo, temveč z vsem svojim bistvom. Ena takšnih smrti je, ki jih sploh ne bi smelo biti..... Ne zdaj, ne še zdaj.

Nekje v senci je prežala nate, ne da bi se tega zavedal in od koder ni zavel niti najmanjši vetrič hudih slutenj. Neko jutro prejšnje jeseni te je načela in kljub vsemu hotenju, kljub vsej borbi in nasprotovanju ji nisi bil kos. Vest o tvoji smrti je zarezala globoko rano v kolektivu tvojih sodelavcev. Ni preprosto reči si, da je res konec, da je res Dušan odšel. Človek odide vselej dvakrat. Prvič, ko je tako odločila usoda, drugič, ko tako odločimo mi. Temu pravimo tudi sprijazniti se z usodo.

Težko je zdaj govoriti o tebi Dušan, kajti samoumevnosti je težko opisovati. Bil si človek skladnih lastnosti, ki so se tesno prilegale druga v drugo. Človek z sočnim značajem, kronično dobrovoljnostjo, podloženo z optimizmom, neverjetno delavnostjo in kupom ljubezni do svojega dela na področju vzdrževanja. Bil si človek, ki je imel veliko stvari rad, ki si venomer snoval nekaj novega, človek, ki mu nikoli ni zmanjkalo idej, zagnanosti in motiviranosti. Znal si prisluhniti, svetovati, vlivati previdno upanje, kateremu si pri priči verjel tudi sam. Koncem letošnjega leta, tam nekje v decembru bi praznoval v krogu svojih najdražjih in v krogu svojih prijateljev srečanje z Abrahamom, ter v krogu svojih sodelavcev delovni jubilej- 30 let aktivnega dela. Usoda je hotela drugače in ti je to preprečila.

Z elektrotehniko si se zastrupil verjetno že v otroških letih, ko si obiskoval očeta, sicer pravnika, a zaposlenega v elektro podjetju. Po končanem šolanju si se zaposlil v Cinkarni na področju vzdrževanja merilno-regulacijske tehnike in na tem delu vztrajal vse do konca. Imel si prefinjen občutek za komponiranje posameznih elektronskih elementov v celoto. In za tabo so ostajali izdelki in naprave trajne vrednosti. Svoje znanje si nesebično prenašal na mlajše kolege in vzgojil si nešteto dobrih sodelavcev.

Spokojno si hodil skozi trušč in naglavo vsakdanjega življenja in iskal miru, ki si ga našel le v tišini. Kolikor je mogoče si bil v dobrih odnosih z vsemi ljudmi. Svojo resnico si pripovedoval mirno in jasno in prisluhnil drugim, tudi neumnim in nevednim, kajti vedel si, da ima vsak svojo zgodbo. Izogibal si se bučnih in napadalnih ljudi, ker so breme za dušo. Nisi se primerjal z drugimi, da ne bi postal zagrenjen in ohol, kajti vedel si da bodo vedno večji in manjši od tebe. Veselil si se svojega dela, veselil si se svojih načrtov. Ohranil si navdušenje za svoj poklic saj si ga smatral za pravi zaklad v teh spremenljivih časih.

Bil si kar si bil. Bil si svoj. Spokojno si sprejemal izkušnje let, drugo za drugo skladno odlagal stvari iz mladosti, negoval duhovno moč, vzdrževal zdravo disciplino a vedno bil do sebe tudi blag.

Zdaj pravimo Dušan da te ni več. A ne verjamemo temu krutemu dejstvu in nočemo se tako hitro sprijazniti, kajti smo šele na sredini poti. Tvoja dediščina, ki si nam jo zapustil je bogata in verjamemo, da bomo nadaljevali tam, kjer si se ti ustavil, čeprav to ni bila tvoja volja. Tvoje delo bomo nadaljevali, saj s tvojim odhodom ne sme in ne bo zamrlo iskanje nečesa boljšega, novega, naprednejšega.

Dušan umrl si nam prvič. V drugo še zdaleč ne boš in Bog ve kdaj boš. In če sploh boš.

SODELAVCI

TRI CINKARNIŠKE CVETKE

Pelargonije, bukev in hmelj

Da imajo poslovno stavbo PE Kemije poleti okrašeno z rožicami, se spodobi, saj se v njihovi proizvodnji prizadevajo, da bi naredili čimboljše preparate za gnojenje okrasnih rastlin. Sicer pa smo opazili lepo negovane višee pelargonije tudi na okenski polici delavnice v Vzdrževanju. Pohvalno!

Presenetljivo pa je, da zraste kakšna rastlina lahko tudi iz cevi kot kaže slika. Verjetno ima za rast dovolj dobre pogoje.

Naša tovarna sicer ne stoji prav v bližini savinskih hmeljišč, pa vendar sredi tovarne vsako leto zraste pravi hmelj, ki se vzpenja po žlebu do ostrešja skladišča. A ne se čuditi, saj je bilo na tem mestu veliko hmeljišče, čeprav je od tega že mnogo, mnogo let.

RAZPIS

FOTO KROŽEK

LJUDSKE TEHNIKE CINKARNE

razpisuje

interni fotografski natečaj črno bele in barvne fotografije, namenjen vsem ljubiteljskim fotografom, zaposlenim v Cinkarni na temo

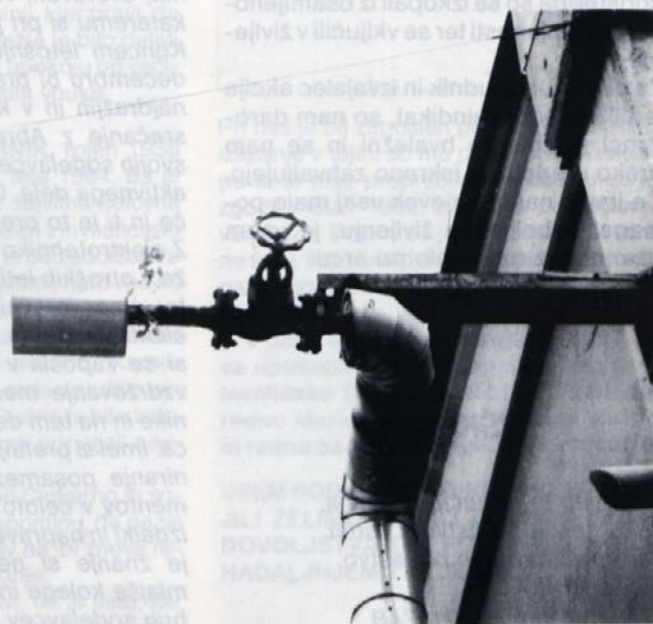
UKANIMO NARAVO.

K razpisu:

1. Pravico udeležbe imajo vsi zaposleni v Cinkarni, vključno s svojci in upokojnici.
2. Vsa dela morajo biti posneta v Celjski regiji.
3. Vsa dela morajo biti avtorsko delo pošiljatelja.
4. Morebitne osebe na posnetkih morajo soglašati z javno predstavitvijo posnetka.
5. Vsak avtor lahko pošlje sedem fotografij črno bele ali barvne tehnike v velikosti 9 x 13 cm ali 10 x 15 cm.
6. Izbrana dela bodo razstavljeni v glavni jedilnici Cinkarne.
7. Razpis velja do 30. januarja 1998.
8. Za podrobnejše informacije se lahko obrnete na Miro Gorenšek.

Obilo fotografskega užitka in uspehov!

Predsednik
Drago Lamper

Cinkarnarji vnovič na Triglavu

22. avgusta smo se s Planinsko sekcijo Cinkarne znova podali na Triglav. Ob 4. uri zjutraj smo krenili izpred Cinkarne. Peljali smo se v Mojstrano, kjer smo krenili proti Kovinarski koči v Krmi (870 m). Še sreča, da smo imeli šoferja Damjana, kajti katerikoli drugi šofer bi nas zaradi preozke ceste že prej odložil. Oprtali smo si nahrbtnike, hodili nekaj časa po dolini Krme, nato se je pot pričela vzpenjati. Prvi daljši postanek smo imeli pri Planšarski koči. Sicer smo imeli na celotni poti več krajših „piknikov“. Planšar je še bil na koči, toda brez krav. Bil je vesel našega prihoda, saj ni veliko manjkalo, da bi si izbral med nami žensko za pomoč v dolini.

Na Kredarico smo prispeli dovolj zgodaj, zato smo se odločili, da gremo na Triglav takoj prvi dan. Že ko smo hodili proti vrhu, smo zaslišali rahel piš vetra, obrnili smo se v nebo in zagledali jadralno letalo, ki kroži okoli nas. Očitno je tudi pilot neznansko užival v letu. Vreme nam je resnično služilo, saj je bilo na Triglavu sonce. Razgled je bil čudovit. Poskrbeli smo za krst novincev. „Dežurni“ fotograf je imel dovolj dela, da nas je s številnimi fotoaparati ovekovečil. Nepopisno lep občutek je na vrhu Triglava. Toda potrebno je bilo premagati še pot navzdol, ki je marsikdaj težja kot navzgor. Na Kredarici smo imeli skupinsko malico, ki je vsebovala poleg ostalega tudi fižolovo solato in kračo. Skupinska ležišča so bila

Posnetek ob sestopu s Triglava, na vrhu ni bilo časa!

zabavna kot vedno.

Naslednji dan smo se napotili do Planike. Imeli smo srečo, da je ravno takrat helikopter pripeljal tovor. Zares je mogočna ptica, saj v trenutku ustvari strašen trušč in močan veter. Od Planike smo se podali naprej do Tržaške kočice na Doliču, nato še čez Prehodavce na Zasavsko kočico in od tu dalje na Kočo na sedmerih jezerih. Kljub prijetni utrujenosti smo se zvečer zbrali pred kočico in podelili priznanja vsem, ki so bili prvič na Triglavu. Poplankniti so jih morali z mešanico nečesa obupnega. Tudi to so prestali. Nadaljevali smo s kanonado smešnic. Pripovedovalci so se kar dopolnjevali med seboj, mi pa krohotali v nedogled.

Zjutraj je sledil spust mimo kočice Planina pri Jezeru do Vogarjevega doma. Vreme je bilo vseskozi čudovito, zato so bili užitek še večji. Spremljala nas je dobra volja vse do doline. V spominu mi je ostala Jožetova šala. Bil je prvič na Triglavu. Dejal je, da ko bo domačim pripovedoval, kje vse je hodil in plezal, se bodo le-ti doma držali za mizo in v glavi se jim bo vrtele.

V Stari fužini nas je čakal avtobus z ohlajenim pivom in sokom, za katerega je poskrbel Mak market. Zraven je žuborel mrzel potok, v katerem so se nam ohladile noge.

Iz Fužin se je dobro videl očak v daljavi. V mislih smo si rekli „Poglej, še pred kratkim sem stal na njem“.

Darja Monfreda

Načrtovani podvigi Planinske sekcije Cinkarne v letu 1998

FEBRUAR	Smučanje
MAREC	Porezen
APRIL	Izlet po slovenskih znamenitostih
MAJ	Golica
JUNIJ	Razor planina
JULIJ	Krn
AVGUST	Triglav
SEPTEMBER	Grintovec
OKTOBER	Izlet po slovenskih znamenitostih
NOVEMBER	Litija - Čatež
DECEMBER	Gruzinski čaj

Datum vsakega pohoda oziroma izleta bo objavljen 14 dni pred odhodom na oglasnih deskah.

Gruzinski čaj

27. decembra 1997 ste vabljeni na Celjsko kočico s svetilkami ali balkami (nagrajene bodo najstarejše svetilke). Dobimo se ob 17.00 uri v Pečovniku pred Gasilnim domom!

Udeleženci pohoda na Krn pred kočico pri Krnskem jezeru.

ŠPORT

Srečanje med cinkarniškima sindikatoma

Na pobudo članov svobodnega sindikata in neodvisnega sindikata smo se 1. junija 1997 po daljšem času srečali športniki in športnice Cinkarne na športnih terenih Tehniškega centra. Organizirali smo turnir v malem nogometu, v katerem je sodelovalo sedem ekip, ki so bile razporejene v dve skupini.

V predtekmovanju so bile izločene ekipe Veflona, Kemije, Energetike in Marketinga, tako, da so se v finalu srečale ekipe Vzdrževanja, Titanovega dioksida in Metalurgije. Zmagala je ekipa Titanovega dioksida, drugi so bili Metalurgi, tretji pa Vzdrževalci. Organiziran je bil tudi odbojcarski turnir, kjer pa je bila zaradi pomanjkanja števila ekip odigrana samo ena tekma naših odbojkaric. Nekaj posameznikov je svoje spretnosti merilo tudi v namiznem tenisu in to v naših prostorih večnamenskega objekta. Tudi košarkarji bi morali odigrati turnir, a je ostalo pri medsebojnem srečanju ljubiteljev tega športa.

Velik delež pri organizaciji tega srečanja imata člana neodvisnega sindikata Boro Simič in Rudi Petelinek, naša kuhinja, v kateri so pripravili malico, ter seveda vsi, ki so pomagali, da so tekmovanja potekala "fer" in pošteno.

Posebna zahvala je namenjena vodstvu našega podjetja, ki je finančno podprlo to srečanje in s tem pokazalo posluš in razumevanje za družabno življenje naših delavcev. Upam, da se bodo ta srečanja spremenila v tradicionalna, morda tudi oblikovno in vsebinsko.

Za šport in rekreacijo
Mirko Poklšek

Tenis klub "CC"

Nova zakonodaja zahteva nekaj lepotnih popravkov statuta kluba, za nas pa je najbolj žgoč in pomemben člen, ki preprečuje lastnino nepremičnin članom kluba. Ob morebitnem prenehanju delovanja kluba bi se lastnina morala prenesti sorodnemu klubu. Upamo, da bo klub vendarle kluboval vsem pastem, ki jih postavlja zakonodaja in uspešno nadaljeval svoje poslanstvo. V svojem letnem programu imamo poleg redne rekreacije, ki je nosilka vse dejavnosti, še dva pomembna dogodka, ki posebej obeležujeta delovanje klubom, to sta Kajtnerjev memorial v dvojicah in zaključni turnir posameznikov (prvenstvo kluba). Obe prireditvi so že za nami.

14. septembra je bil že peti Kajtnerjev memorial, katerega udeležba je bila, kot vse doslej, izredno velika. Turnir je potekal v lepem vremenu in ob navzočnosti najbližjih sorodnikov ter velikem številu gledalcev. Prehodni pokal je osvojila dvojica Aleš Kopač in Dušan Herman.

Sezona igranja tenisa je končana, zato je bilo potrebno potegniti zaključno črto. 3. oktobra se je pričel zaključni turnir članov in članic teniškega kluba "CC" za leto 1997. V članski konkurenci je sodelovalo 12 članov, tako kot veleva pravilo tekmovanja. Udeležba članic je bila izredno skromna, kar je glede na število včlanjenih, pravo razočaranje.

REZULTATI:

ČLANI	ČLANICE
1. Zupanc Emil	1. Hudohmet Anita
2. Jazbec Mladen	2. Monfreda Darja
3. Špacapan Gregor	3. Želimoski Radmila
4. Kopač Aleš	

Pri članih sledijo Jazbec Mitja, Prelog Vinko, Mesarec Beno, Kuzman Tomaž, Podrgajs Ivan, Rozman Franc, Hudohmet Peter in Smeh Franc.

Franc Smeh

Vzpodbuden razmah izletništva

Mesec oktober, je mesec, ko se nam prikaže jesen v najlepših barvah, ko v vinogradih zapojejo klopotci, ko se glasijo pesmi in ko se peče kostanj. Bogat in praviljen je ta letni čas. Morda je prav zato bilo v letošnjem oktobru pestro tudi v našem podjetju. Zvrstili so se številni izleti. Izletniki so se odločili za popotovanje v sveto mesto in za potepanje po naši lepi domovini.

Za izlet so se odločili tudi v svobodnem in neodvisnem sindikatu ter planinska sekcija. Posebej zanimiva za ta čas je bila vinska cesta, kjer so se izletniki seznanili s predelavo vina in degustacijo žlahtne kapljice. Ko takole pomislim, se mi zdi skoraj nemogoče, da so bili avtobusi napolnjeni do zadnjega kotička kar pri vseh izletih. Mar to pomeni, da se kljub problemom in vedno slabšem standardu, še vedno radi družimo? Ali pa morda vsaj takrat za nekaj uric pozabimo vsakdanje skrbi in se nasmeemo z upanjem v lepši in boljši jutri.

Spričo tolikšne udeležbe na letošnjih jesenskih izletih lahko rečemo, da izletništvo potrebujemo, da potrebujemo stike, druženje, zanimivosti, igre, šport in zlasti smeh. Prav zaradi takšnih vzrokov naj se izletništvo nadaljuje, saj je to redka priložnost, da se zaposleni med seboj spoznavamo tudi na drugačen, prijetnejši način.

Irča

Narava vedno zmaguje

Stari del Cinkarne kaže zadnja leta zaradi opuščanja in selitev proizvodnje na področje novega dela, vse drugačno sliko. Na področje z vedno manjšim obsegom proizvodnje in z vedno manj aktivnosti pa se nezadržano vrača narava. Tako se področje, kjer ni več objektov zarašča.

Jeseni so breze in grmičevje, poleg trave, že okrasili področje s svojo raznolikostjo barvnega razkošja. Zgodaj zjutraj pa se nemalokrat zgodi, da iz tega področja zbeži divji zajec, ki si je za prenočevanje tudi izbral isti košček, na katerega se je vrnila naravna vegetacija. V jeseni so pod brezami zrasle tudi gobe. Kar precej brezovih gobanov je bilo in če se bo razraščanje gob nadaljevalo se nakazuje nova poslovna usmeritev podjetja. Strokovnjaka za področje gobarstva Amadea Dolenc pa že tako imamo.

Tekst in foto: Dani Podpečan

Kaj pa išče Ivek? Našel je brezove gobane, ki so se pred vse večjo gobarsko strastjo skrile v Cinkarno. Zato je bila letošnja gobarska bera tako pičla!

NAGRADNA KRIŽANKA

CINKARNA	POLDRAG KAMEN ZELENE BARVE	NEUMNOST TRAPAVOST	OSTROST	LJUDSKA TEHNIKA	CINKARNA	IGRALKA WEST	PRED- MESTJE LIEGA	IZDAJALCI V LASTNIH VRSTAH	GEOLOŠKA DOBA KVARTAR- JA	CINKARNA	POKOJ- NICA	IGRALKA GARDNER	ČARGO IVAN	NEMŠKI KIPAR Georg	EL SADAT
KORALNI OTOK					OVITEK ZA PAPIRJE					MAJHNA RACA					
KRŠČAN, ZAKRA- MENT					FR. KIRLUG Dominique					LETALO					
ENOTA ZA EL- MOC				DOJENČA REJNICA									LAILA VAKIL		KMETIJSKI STROKOV.
POMLADNI MESEC						KONEC POLOTOKA	REKA V ANGLIJI						DOMAČE GROBO SUKNO		NERODNEŽ
AM. PIŠEC Norman							NEKD. AM. POLITIK								
PAULA ABDUR							RAZUM, VZROK								
										VRSTA HRASTA				DEŽELA V JUŽNI ARABJI	AVTOR "ARIANE" Claude
						ALUMUNIJ ELEMENT				SVIC. LETJ- VIŠOČE					
IVO JAN			TESARSKO ORODJE						VISOKA IGRALNA KARTA	OSEBA IZ BIBLIJE					
NATEK- LOST, ZATEK- LINA			TEBE							ANTON HLADIN					
SESTAVA IN RISBA EXPLORA D.O.O. 063 34 556	1						NEKD. FRANC. TERORIST. ORGANIZ.			ZIDAK IZ MALTE SUŠEN NA ZRAKU					
										SIRSKO MESTO					

V POMOČ: AKVAMARIN, ILINDEN, ANS, ANEL, ALUVIJ, KOLBE, MAILER, KISINGER, ADOBE, HAMAT, SABA, RATIO

REŠITEV NAGRADNE KRIŽANKE IZ PREJŠNJE ŠTEVILKE:

Vodoravno: SLAVA, ŽH, TALON, DEREK, OPEL, VELIKOST, OPUŠČENI OBRATI, LAH, NSU, ALAH, FINŽGAR, TIPKA, ANALI, IROKEZ, PECA, GOS, OZ, LINON, ADULAR, ALA, ANE, ANIMIRANJE, TITANIZEM, AJON, OROS, OMAJADI.

IZŽREBANI NAGRAJENCI SO:

1. nagrado prejme Stanka VIRANT iz Splošne službe, 2. nagrado Igor CERAR iz Investicijske službe in 3. nagrado Ivan HORVAT iz Splošne službe. ČESTITAMO!

Rešitev križanke iz te številke pošljite v uredništvo najkasneje do 15. februarja 1998. Srečno!

Kadrovske novice

IZSTOPI

Od aprila do junija 1997 so nas zapustili naslednji sodelavci: Branko Smiljanec, Duško Skrobonja in Dragutin Pavič iz Titanovega dioksida ter Ivan Topolovec, Mladen Pernjak in Šaban Krantič iz Metalurgije, iz Grafike pa Dušan Mohorko, Gašper Preložnik iz Vzdrževanja, Irena Frece Sudar iz strokovnih služb. V juniju nas je zapustil še Josip Cerovski iz Metalurgije.

VSTOPI

V Grafiki se je zaposlil Vili Voršnik.

PREMESTITVE

V maju so bili iz Metalurgije v Titanov dioksid premeščeni Franc Županec, Mustafa Halili in Branko Bodiroža.

JUBILEJI

Jubilejna leta delovne dobe so od aprila do avgusta dosegli:
30 LET: Vera Golner, Branivoj Brumec, Tomislav Vljakovič, Franc Žibret, Tatjana Oblak, Majda Kocmut, Rade Kostič, Zdenka Šlatau, Viktor Vervega, Šimun Pinjušič, Jože Skok, Lenart Horvatič, Jože Ašenberger, Nada Kenda in Viktor Kos.

20 LET: Anton Režek, Avgust Bele, Irena Selčan, Zvezdana Josipovič, Milan Kukovič, Marjana Verdev, Slavica Pantelič, Vida Planinšek, Ljudmila Kregar, Bojan Gajšek, Ana Šterpin, Stanko Kodela, Stanko Železnik, Branko Bobik in Slavko Eškutič.

10 LET: Vladka Deželak, Branka Lavbič, Gregor Jakob, Aleksander Novak, Rajko Fogler, Ivanka Cviki, Rajko Paulin in Marcel Vodovnik.

VSEM JUBILANTOM ISKRENO ČESTITAMO!

Zahvale

Ob smrti dragega očeta JOKAN ANTONA, se iskreno zahvaljujem kolektivu Cinkarne Celje za spremstvo na njegovi zadnji poti, za izrečeno sožalje, darovano cvetje in sveče ter izkazano denarno pomoč.

hči Jelka

* * *

Ob smrti našega dragega očeta Franca BOŠNJAKA iz Jesenic na Dolenjskem se iskreno zahvaljujemo sodelavcem Vzdrževanja, Titanovega dioksida in vsem ostalim za iskreno sočustvovanje, denarno pomoč, cvetje in spremljanje na njegovi zadnji poti.

Janez Bošnjak vsi njegovi, ter bratje in sestre z družinami.

* * *

Iskreno se zahvaljujem vsem sodelavcem, ki ste ob smrti moje drage mame Marije PRELOŽNIK čutili z nami, darovali denarno pomoč in jo pospremili na njeni zadnji poti.

sin Franci z družino

* * *

Ob tragični in prerani izgubi dragega sina Marka POTECIN se iskreno zahvaljujem sodelavcem TiO₂ za denarno pomoč in izrečeno sožalje.

Maks Potecin

* * *

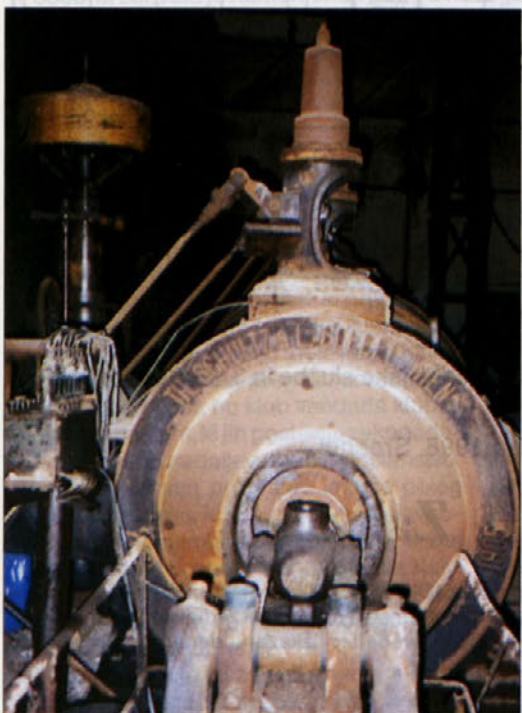
Ob smrti moje drage mame se zahvaljujem vsem sodelavcem za podarjeno cvetje in izrečeno sožalje.

Franc Zalokar

* * *

Ob smrti očeta in invalidskega upokojenca Jožeta LESJAKA se iskreno zahvaljujem kolektivu Cinkarne in delavcem Veflona za darovani venec in spremljanje na njegovi zadnji poti.

sin Istok Trobiš

Slovo od starega dela Cinkarne

Nezadržno se bliža čas, ko bomo morali izprazniti stari del Cinkarne in se preseliti v novi del. To se bo zgodilo 25. 11. 1999. Na skorajšnjo preselitev čaka obrat gradbenih lepil in mas, v ta namen na zahodu novega dela že nastaja nova stavba, potem prideta na vrsto še Sekundarna predelava in Elektro indukcijske peči (TD bobni). Delujoči so še sicer uprava, skladišče in razvoj, vendar za te službe ne bo potrebno graditi novih stavb.

Pobrskali smo po spominu in našli obrate, ki smo jih opustili bodisi zaradi dotrajnosti in neekonomičnosti ali prestavitve. Metalurški obrati: Pražarna, MB-peči, Žveplova kislina, Stolpna kislina, PIK, Fini cink, Separacija, Topilnica, Plinarna, Cinkografija, Čašice, Valjarna, Keramika, Pociinkovalnica; kemijski obrati: Ultramarin, Superfosfat, Minij, Svinčevi oksidi, Modra galica, Žlebarna, Rastni substrati; in drugi obrati: Gradbeni oddelek Mizarska delavnica, Mehanična delavnica s pripadajočimi oddelki, Transport, Gasilska služba, Tehnica, Centralne kopalnice, Kuhinja, Arhiv, Družbene dejavnosti; vsi ti so svoje odslužili in se zapisali v cinkarniško zgodovino. Prepustili so prostor za prihodnost.

Izdajatelj, naslov uredništva in tisk časopisa Cinkarnar:

Cinkarna, metalurško-kemična industrija, Celje, Kidričeva 26, p.p. 1032, telefon: 063 33112, fax: 063 37133.

Urednica Mira Gorenšek.

Časopis šteje med proizvode informativnega značaja, za katerega se plačuje davek od prometa proizvodov po stopnji 5 %.

Poština je plačana pri Poštni enoti Celje.